Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXXIV., št. 268 Ljubljana, četrtek 20. novembra 1941-XX Cena 40 cent.

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, Za inozemstvo: 15.20 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO.

Borbe na nož okrog Gondarja

Kljub letalskim napadom so branitelji Gondarja prizadejali napadalcem velike izgube — Topniške in letalske borbe v Cirenaiki

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 19. novembra naslednje vojno poročilo štev. 535:

Britansko letalstvo je izvršilo napade na Neapelj in na Brindisi. Žrtev ni bilo, škoda pa je neznatna.

Na bojiščih pri Tobruku in Solumu živahen ogenj našega topništva. V letalskih borbah nad Cirenaiko so naši lovci sestrelili dve sovražni letali. Nemški lovci so prisilili veliko angleško letalo, da je pristalo v naših bojnih črtah. 16 članov posadke je bilo ujetih.

Na področju pri Gondarju je sovražnik po letalskih bombardiranjih, ki so trajala od zore do mraka, ponovil svoje silovite napade proti nekaterim našim postojankam. Po odločni obrambi in srditih borbah na nož so naše hrabre čete povsod zavrnile napadalce, ki so imeli velike izgube in pustili na terenu orožje in ranjence.

Pohvala miličniških protiletalskih topničarjev

Tripolis, 20. nov. s. Poveljnik armijskega zbora v Tripolitaniji je svečano pohvalil pripadnike dveh baterij miličniškega protiletalskega topništva. Čeprav so bombe padale na njihove postojanke, so topničarji še nadalje odločno obstreljevali napadalce in so sestrelili mnogo sovražnih letal.

Madrid, 20. nov. s. Vsi listi soglasno poveličujejo junaški in vztrajni odpor italijanskih vojakov v Gondarju. Pogumno zadržanje Italijanov nasproti številčno in po sredstvih jačjim sovražnikom vzbuja po vse svetu občudovanje in njihova dejanja gredo kakor legenda od ust do ust. Listi objavljajo cele članke, v katerih komentirajo visoko moralo in požrtvovalnost gondarskih braniteljev.

»Semana« je objavila o obrambi Gondarja celo stran, opremljeno s slikami. V posebnem članku opisuje, kako se peščica junakov močnega duha vztrajno upira nasprotniku.

General Pricolo pri Duceju

Rim, 20. nov. s. Duce je sprejel v poslovilni avdienci letalskega generala Pricola, ki je pred kratkim odložil funkciji načelnika generalnega štaba in državnega podtajnika pri letalskem ministrstvu, da bi lahko prevzel drugo nalogo. Duce se je hotel generalu Pricolu zahvaliti za njegovo delo v zadnjih dveh letih, ko si je pridobil velike zasluge za ojačenje in delovanje letalskih sil, ki so tako lahko dosegle svetle zmage na raznih frontah sedanje vojne.

Na vzhodnem bojišču novi napadi

Veliki uspehi že v prvih treh dneh — Bombardiranje sevastopoljskih ladjedelnic in skladišč — Bombe na Moskvo, Petrograd in prometne naprave za fronto

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 20. nov. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo včeraj naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti so v teku novi uspešni napadi. V bojih zadnjih treh dni je bilo ujetih nad 10.000 sovjetskih vojakov ter uničenih 171 oklopnih bojnih voz.

Pri letalskih napadih na sevastopoljsko trdnjavo so nastale v ladjedelnicah in skladiščih razstreliva močne eksplozije. V pristanišču je bila z bombami poškodovana velika tovorna ladja.

Bojna letala so v poslednji noči bombardirala vojaške naprave v Moskvi in Petrogradu, kakor tudi sovražnikove prometne zveze v zaledju srednjega odseka fronte.

Na angleškem otoku je letalsko orožje v noči na 19. novembra obmetavalo z bombami težkega kalibra pristaniške in oskrbovalne obrate predvsem na vzhodni obali.

V času od 9. do 19. novembra je izgubilo sovjetske letalstvo 232 letal in sicer 122 v bojih v zraku, dočim jih je 44 sestrelilo protiletalsko topništvo. Ostanek je bil uničen na tleh. V istem času je oblo izgubljenih na vzhodni fronti 24 lastnih letal.

Nadaljnje prodiranje na južnem odseku

Izgube kozaške konjenice — Tik pred Sevastopoljem

Budimpešta, 20. nov. s. Po včerajšnjih vesteh s fronte je pritisk zavezniških čet v južnem odseku čedalje silnejši. Sovjetsko poveljstvo je vrglo v borbo vse razpoložljive čete in tudi kozaško konjenico, ki je skušala v strnjenih vrstah zaustaviti zavezniške čete. Ti protinapadi so se razbili ob hudem ognju avtomatskega orožja, ki je pokosilo cele kozaške eskadrone. Led je omogočil akcijo tankov, ki so jih kozaki na nekaterih točkah fronte napadli z golimi sablami in z ročnimi granatami, a brez vsakega uspeha. V vrstah kozaških eskadronov so nastale strašne vrzeli. Nemške in italijanske čete pritiskajo na sovražnika na odseku pri Rostovu in ga silijo k borbi na vedno bolj omejenem prostoru.

Madžarska brzojavna agencija poroča v dnevnem poročilu, da se prodiranje zaveznških čet na vsej južni fronti nadaljuje. Po vesteh poluradnega »Budapesti Ertesito« so na odseku pri Sevastopolju borbe že v bližini predmestja. Sovjetske vojne ladje, ki sa zasidrane v pristanišču in podpirajo sovjetske čete, so skušale z ladijskimi topovi obstreljevati nemške in rumunske čete. Kmalu pa je bilo topništvo sovjetskih ladij spričo uničujočega ognja težkega nemškega topništva izločeno iz borbe.

V Doneški kotlini

Berlin, 20. nov. s. Tudi predvčerajšnjim so nemške in zavezniške čete dosegle nove uspehe v Doneški kotlini. Ponekod se je sovražnik srdito upiral, povsod zaman. Boljševiki so utrpeli hude izgube. Ujetih je bilo 1500 ljudi, uničenih pa 16 tankov.

Bojišče pred Moskvo

Berlin, 20. nov. s. »Völkischer Beobachter« opisuje bojišče pred Moskvo. Pokrajina pred sovražnim glavnim mestom je še bolj pusta in monotona kakor dežela, ki so jo nemške čete zavzele pri svojem dosečanjem zmagovitem prodiranju. Gozdovi se redčijo in nazadnje izginejo, mesto njih pa se pojavlja grmičevje in pusta ravnica, tundra, ki jo že pokriva sneg. Oko se ozira daleč naokrog in ne loči gosto razposejanih močvirij in potokov, ki se pretakajo na vse strani. Le z letala si je mogoče ustvariti sliko teh terenskih razlik v stepi, ki si jo vojaki na tleh predstavljajo tako enolično.

Na tem področju operirajo nemške čete, ki se jim Sovjeti skušajo upreti z vsemi sredstvi, kar jih še imajo na razpolago, in z vsem obupom, da bi pridobili vsaj še nekaj časa in tako za ta čas rešili minljivi prestiž. V ta namen so spravili na moskovsko fronto rezervne vojne potrebščine in čete, ki so jih zbrali z veliko naglico iz vseh krajev neskončne države, z Daljnega vzhoda, iz Sibirije in Mongolije. S silo obupanca, ki se že zaveda, da mu ni izhoda, meče sovjetsko poveljstvo v borbo nove množico človeškega materiala. Toda nemške čete imajo zgodovinsko bojišče pri Borodinu, kjer je Napoleon zastavil svojo glavno silo v borbo proti carski vojski, že za svojim hrbtom. Vse neprilike neugodnega letnega časa, pa čeprav bi se morda spričo njih odgodil rezultat operacij, ki pa se vendarle v redu nadaljujejo, njihove zmage na noben način ne bodo mogle kompromitirati.

Topniški ogenj na finskem bojišču

Helsinki, 20. nov. s. Na fronti pri Hangoeu traja najživahnejše delovanje topništva dalje. Sovjetsko težko topništvo in topništvo na oklopnih vlakih je otvorilo izredno hud ogenj na finski obrambni pas. Finski težki topovi so učinkovito reagirali.

Na Karelski ožini in pri Sivaerviju se prav tako nadaljuje medsebojno topniško obstreljevanje. V vzhodni Kareliji je položaj že nekaj dni nespremenjen. Brzi finski torpedni čolni so se na Oneškem jezeru polastili sovjetskega parnika, ki je bil natovorjen z radiotehničnim materialom ter je pripadal radijski postaji v Portavali.

Letalske akcije

Berlin, 20. nov. s. Nemško letalstvo je v torek intenzivno nadaljevalo svojo akcijo na vzhodni fronti. Številna sovjetska letališča so bila hudo napadena in mnogo letal je bilo uničenih na tleh. Okrog Moskve so bile bombardirane železniške proge in je bil uničen en oklopni vlak. Neki drugi oklopni vlak, osem tovornih vlakov in nekaj železniških strojev je bilo hudo poškodovanih. Tudi v severnem odseku, posebno okrog Tihvina, je bilo razdejanih več železniških prog. Štiri tovorne vlake so bombe hudo poškodovale. Bombardirana so bila tudi zbirališča sovražnih čet in postojanke topništva. Sovražnik je imel velike izgube in škodo. Nadalje so letala napadla pristanišče v Sevastopolju, kjer je bila neka transportna ladja srednje tonaže izredno hudo poškodovana. Tudi na tem odseku so bombe razdejale železniške proge in poškodovale pet transportnih vlakov.

Sovjetske letalske izgube

Berlin, 20. nov. s. Po doslej zbranih podatkih so Sovjeti v torek izgubili skupno 31 letal. 14 jih je bilo sestreljenih v letalskih spopadih, 4 od protiletalskega topništva, ostalih 13 pa jih je bilo uničenih na posameznih vzletiščih.

Pohvala rumunske mornarice

Bukarešta, 20. nov. s. Maršal Antonescu je izdal 14. novembra sledeče dnevno povelje mornarici, v katerem pravi, da je izvedla v oktobru operacijo velike važnosti za zaščito pomorskih transportov za oskrbovanje vojske in letalstva. Rumunski in nemški mornarji so dokazali popolno pripravljenost v težkih okoliščinah in so se zadržali nad vsakršno pohvalo. Za vzgled vsej mornarici je navedel polagalce min »Re Carol«, »Dacia« in »Admiral Murgescu«, rušilce »Re Ferdinando«, »Magisterti«, »Naluca«, »Aboll« in »Smeul« ter topničarki »Titulescu« in »Dumitrescu«.

Pomen nemške zasedbe Krima

Berlin, 20. nov. s. Zmage na vzhodni fronti in prodiranje nemških oboroženih sil v južnovzhodne predele Sovjetske zveze vzbujajo čedalje večjo pozornost sveta zaradi pomena Črnega morja za bodočo politično in gospodarsko organizacijo Evrope. Trije činitelji so posebno značilni glede tega, piše »National-Zeitung«: Angleži bodo izgubili dostop do Črnega morja, ki se ga ne bodo mogli več poslužiti za svoje večne prevratne manevre in boljševiki bodo izgubili možnost izhoda s tega morja. Ob obalah Črnega morja bodo v bodoče gospodovali samo prijateljski in zavezniški narodi osi. Dejstvo, da so Nemci gospodarji na obali Črnega morja, je tako novo, da bo treba nekaj časa, da se privadimo novemu položaju.

Turčija, ki meji na Črno morje, spoznava, da se je njen položaj že popolnoma spremenil, kajti prišla je v najtesnejši stik z Evropo. Z zemljepisnega kakor z gospodarskega vidika pridobi Turčija nove možnosti in kolikor se tiče Italije in Nemčije, te dve državi ne nameravata ovirati pospešenega razmaha turškega življenja. Pri novem urejevanju Sredozemske kotline, ki bo naloga Italije, le-ta gotovo ne bo prezrla potreb Turčije. S stališča zunanje politike se bo važnost Turčije še povečala spričo njenega zemljepisnega položaja, po katerem je Turčija most med vzhodom in zapadom, med Azijo, Afriko in Novo Evropo.

Japonska je pripravljena

Zbornica soglasno odobrila izredne kredite za vojsko — Z Zedinjenimi državami ne bo pomirjenja, dokler bodo podpirale Kitajsko

Tokio, 20. nov. u. Ena glavnih nalog izrednega zasedanja japonskega parlamenta je bila odobritev zakonskega načrta o 3.8 milijardah izrednih kreditov za oborožene sile. Poslanska zbornica je zakonski načrt predsnočnjim soglasno odobrila.

Zunanji minister Tojo je na seji med drugim izjavil, da Kurusu ni odnesel v Washington nikakih novih navodil za veleposlanika Nomuro. Razgovori so se pričeli že pred 7 meseci. Kurusu pa se je odpravil v Washington, da sedaj le podpre veleposlanika.

Agencija Domej medtem beleži, da Japonski nič ne kaže neskončno čakati na rezultat sedanjih pogajanj. Pogajanja bi se lahko nadaljevala. Toda v vsakem primeru bi njihov rezultat samo še poslabšal položaj, razen če Zedinjene države ne bi jasno in odkrito pokazale, kaj nameravajo.

Agencija beleži dalje, da je nekaj ducatov ameriških pilotov pred tednom dni prispelo v Čungking. Služili bodo v Čangkajškovih letalskih formacijah kot instruktorji. Vsekakor ni upanja, da bi se odnošaji Japonske z Ameriko uredili za trajno, dokler bodo Zedinjene države podpirale Čangkajška in ovirale Japonce pri njihovem prizadevanju za likvidacijo kitajskega incidenta.

Ministrski predsednik general Tojo pa je v gornji zbornici kot vojni minister izjavil, da so imperialne oborožene sile, »Docela pripravljene na sleherno eventualnost in vsako spremembo položaja«. Tudi mornariški minister admiral Šimada je zagotovil, da je »brodovje končalo vse potrebne priprave.« (Piccolo.)

Japonska preskrbljena z živežem

Tokio, 20. nov. s. Minister za poljedelstvo in gozdove Hiroya Ino je izjavil, da so državna skladišča dobro založena z rižem in da je Japonska lahko brez skrbi za vse leto 1942, četudi bi dobave iz tujine odpadle. Minister je dodal, da je bila žetev riža na Japonskem dobra, na Koreji in na Formosi pa celo nad normalo.

Poslednji parnik z Japonci iz Nizozemske Indije

Šanghaj, 20. nov. s. Japonske državljane v Nizozemski Indiji je japonski generalni konzul pozval, naj se vkrcajo na »Fuši Maru«, ki bo proti koncu meseca odplul na Japonsko in bo zadnji parnik, s katerim se bodo japonski državljani lahko vrnili v domovino. Večji del japonskih malih trgovcev v Bataviji zapira svoje trgovine. Samo omejeno število japonskih trgovcev bo začasno ostalo v Nizozemski Indiji v pričakovanju nadaljnjega razvoja dogodkov.

Napetost med Japonci in Sovjeti

Tokio, 20. nov. s. Zunanji minister Tojo je izjavil, da se japonska vlada nikakor ni zadovoljila s sovjetskim odgovorom na japonski protest zaradi min, ki so se pojavile v japonskih teritorialnih vodah. Japonski protest so Sovjeti zavrnili. Listi opozarjajo na te izjave in pripominjajo na zatrdila japonskih državnikov, da so japonske oborožene sile pripravljene na sleherno eventualnost. Trdno stališče japonske vlade bo obrodilo še največ uspeha.

Incident na meji Mandžurije

Tokio, 20. nov. s. Agencija Domej je objavila vest iz Hsingkinga, da je v nedeljo neki sovjetski oddelek 40 km severnovzhodno od Mančulija vdrl na mandžursko ozemlje. Dva sovjetska vojaka sta bila ujeta, eden je bil ubit. Mandžurske oblasti so zaradi tega incidenta odločno protestirale pri sovjetskem generalnem konzulu v Harbinu.

Mandžurska vlada pravi v svoji protestni noti, da sta sovjetska ujetnika priznala, da pripadata 53. sovjetski obmejni patroli, ki je na lastno pest vdrla na mandžursko ozemlje, da bi na njem opravila neko izvidniško nalogo.

Avstralske vojne priprave

Washington, 20. nov. u. »New York Journal American« je objavil posebno poročilo o avstralskih mrzličnih pripravah na vojno z Japonsko. Od 1.2 milijona vojaških obveznikov je v Avstraliji že sedaj 500.000 ljudi pod orožjem. Da bi Avstralija lahko razpolagala z večjimi kontingenti ljudi, se pravkar pripravljajo zakoni, s katerimi bo uvedeno obvezno delo za ženske, ki bodo nadomestile vpoklicane moške. Prepovedano bo odseljevanje žena v starosti od 19 do 60 let.

Ministrski predsednik Curtin, ki je sila malo optimističen glede sedanjih pogajanj med Japonsko in Ameriko, je izjavil, da Avstralija še nikoli v svoji zgodovini ni bila tako blizu vojni kakor sedaj. Medtem so skalnato obrežje severne Avstralije v dolžini 1250 milj spremenili v utrjen obrambni sistem. Vse prehode med otoki in pečinami so minirali. Izvedelo se je, da so bili podobni ukrepi izdani tudi v Nizozemski Indiji.

Diplomatski razgovor v Camberri

Rim, 20. nov. s. Kakor poroča angleška poluradna agencija iz Camberre, se je japonski poslanik razgovarjal z avstralskim zunanjim ministrom. Agencija poroča, da je bil po mnenju avstralskih političnih krogov predmet razgovora položaj na Tihem oceanu glede na pogajanja v Washingtonu.

Filov o odnošajih s Turčijo

Berlin, 20. nov. s. Bolgarski ministrski predsednik prof. Filov se je izjavil v razgovoru, ki ga je objavila »Börsenzeitung« glede trditev o neki napetosti v odnošajih med Bolgarijo in Turčijo. Prof. Filov jeizjavil, da so se tudi odnošaji Bolgarije s Turčijo v zadnjih letih najugodneje razvijali v duhu prijateljske pogodbe med obema državama, kakor je tudi Nemčija vezana na Turčijo s prijateljsko pogodbo. Prof. Filov je ugotovil, da med obema državama ni nikake napetosti, temveč slonijo bolgarsko-turški odnošaji nasprotno na starem medsebojnem zaupanju. Z veseljem lahko izjavim, je zaključil dr Filov, da zadnji politični dogodki niso motili naših odnošajev s Turčijo.

Italijansko-hrvatski gospodarski odbor

Rim, 20. nov. u. Pod vodstvom grofa Volpija je preteklo soboto in nedeljo na Reki zasedal stalni italijansko-hrvatski gospodarski odbor. Zasedanja so se udeležili tudi hrvatski zunanji, notranji in finančni minister, državna podtajnika za zunanje zadeve in javna dela, hrvatski poslanik v Rimu in drugi funkcionarji, z italijanske strani pa zastopniki ministrstev za zunanje zadeve, za finance, za devize in valute, reški prefekt in drugi. Razpravljali so o vprašanjih, za katere je odbor pristojen. O vseh so bili doseženi popolni sporazumi. Razgovori so potekli v duhu najprisrčnejšega vzajemnega razumevanja. Zasedanje je dalo tudi priliko za občo izmenjavo misli.

Novi red na evropskem vzhodu

Nemška diplomatska in politična korespondenca o nalogah novega ministrstva za vzhodno zasedeno ozemlje

Berlin, 20. nov. s. »Politischdiplomatische Korrespondenz« razpravlja o ustanovitvi novega ministrstva za vzhodno zasedeno ozemlje in pripominja, da si vsi narodi, ki so sedaj angažirani v protiboljševiški borbi, prizadevajo ustvariti na obširnem ozemlju, ki je bilo pred kratkim rešeno kaosa in terorja marksističnih teorij, novi evropski red v duhu idealov osnih sil. Bilo bi mnogo lažje prepustiti prebivalstvo teh dežel njegovi tragični usodi, ki ga ji je boljševizem pripravil. Toda narodnosocialistična Nemčija, pravi korespondenca, ki ne misli na maščevanje in ne uživa ob trpljenju drugih, se sedaj pripravlja na konstruktivno delo na ogromnem prostoru, s katerega so se Sovjeti umaknili in ki sega od Finskega zaliva do Črnega morja. Korespondenca opozarja na pomen in obseg nalog, ki so bile poverjene novemu ministrstvu, ki se ne bo omejilo le na čiščenje ozemlja in njegovo gospodarsko rekonstrukcijo, marveč bo na njem ustvarilo red v okviru in v duhu nove Evrope.

Londonski proroki o novem redu na vzhodu

Berlin, 20. nov. u. Angleška propaganda ima, kakor znano, na razpolago vse mogoče vire. Nič čudnega ni tedaj, če se od časa do časa spušča tudi v napovedi. »Točno pred dvema mesecema,« pravi neki londonski polslužbeni komentar, »smo napovedali imenovanje Alfreda Rosenberga za vrhovnega upravitelja zasedenega ozemlja Sovjetske zveze. Samo glede nekaterih okoliščin smo se zmotili. Bili smo n. pr. prepričani, da bo dekret o njegovem imenovanju podpisan v Kremlju, dan po zavzetju sovražne prestolnice. Toda končno napaka ni bila naša. Napak je bilo to, da je bilo treba na to čakati predolgo, tako da je Hitler smatral za potrebno, da po svoji izjavi z dne 8. novembra izda ukrep, ki naj očitno pomeni prve premise napovedane preureditve vzhodnega sveta. Gotovo je, da si bodo Nemci sedaj še bolj prizadevali, da bi že letos zavzeli Moskvo.

Kakor se vidi, proroki z Downing Streeta niso brez fantazije pa tudi ne brez neke logike pisateljev detektivskih romanov. V vsakem primeru je čudno, tako ironično pripominjajo tukajšnji politični krogi, da še v istem komentarju niso znali prikriti bridkega iznenadenja spričo od njih samih napovedane vesti in da so jo pospremili s strupenimi izpadi, ki se nič kaj ne razlikujejo od onih, ki bi jih bilo pričakovati kvečjemu od Stalinovega glasnika.

Nesreča ameriškega vojaškega letala

New York, 20. nov. d. V Springfieldu v državi Ohio se je pripetila zopet huda letalska nesreča. Neko dvomotorno letalo ameriške vojske se je v bližini mesta zrušilo na tla. Vsa posadka se je ubila.

Rumunska gospodarska pogajanja z Nemčijo

Bukarešta 20. nov. s. Iz Berlina se je vrnil trgovinski minister Marinescu, ki se je mudil v nemški prestolnici na povabilo nemške vlade zaradi gospodarskih pogajanj.

Blokiranje bombaža v Rumuniji

Bukarešta, 20. nov. s. Tiskovni urad predodreja, da bo odslej blokiran ves surovi bombaž za potrebe domače industrije v vojaške in civilne namene.

Spremembe v angleški vojski

Načelnik imperialnega štaba odstavljen

Stockholm, 19. nov. d. Snoči je bila v Londonu uradno objavljena odpustitev večjega števila visokih angleških uradnikov z utemeljitvijo, da so dosegli zadostno starost. Med odpuščenimi visokimi oficirji je tudi šef generalnega štaba britanskih imperialnih čet general sir John Dill. Za njegovega naslednika je bil imenovan sir Alan Brooke, dosedanji vrhovni poveljnik britanskih čet v Angliji. Tudi namestnik šefa generalnega štaba britanskih imperialnih čet sir Henry Pownall je bil odstavljen in bo zasedel njegovo mesto general Nye. Generala sira Alana Brookeja bo zamenjal general D. C. T. Paget, vrhovni poveljnik britanskih čet na Srednjem vzhodu, dočim bo generalu Pagetu na jugovzhodu sledil general B. L. Montgomery.

Stockholm, 20. nov. s. Londonski dopisnik lista »Allehanda« poroča, da sta sprožili dimisija generala Johna Dilla in postavitev generala Broockeja na njegovo mesto živahno debato v političnih in vojaških krogih angleške prestolnice. Tudi angleški tisk zelo ogorčeno komentira dogodek. »Daily Herald« pravi, da se »nekaj skriva za demisijo Johna Dilla«, in pripominja, da ni bilo potrebno njegovo torpediranje v tako kritičnem trenutku, kot je sedanji za Anglijo, če je imel resnično vse tiste čudovite sposobnosti stratega, ki so mu jih nekateri pripisovali. Angleška javnost ve nekaj več o vsem tem, kakor pa je bilo uradno objavljeno v opravičilo izvedenih sprememb. General Dill je šel v pokoj zaradi svojih 70 let.

Ustanovitev Pokrajinske zveze delodajalcev

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino glede na zakon o društvih, shodih in posvetih z dne 18. septembra 1931 in njegove poznejše spremembe, glede na zakon o obrtih z dne 5. novembra 1931, na podstavi čl. 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, in smatrajoč za potrebno preurediti stanovske združbe v Ljubljanski pokrajini, o d r e j a:

Člen 1. Ustanavlja se Pokrajinska zveza delodajalcev Ljubljanske pokrajine.

Zveza je pravna osebo in jo nadzoruje Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino.

Člen 2. Pokrajinska zveza je upravičena popolnoma in edina predstavljati koristi vseh delodajalcev Ljubljanske pokrajine.

Zveza obsega tale pokrajinska strokovna združenja: Združenje industrijcev in obrtnikov Ljubljanske pokrajine, Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine, Združenje kmetovalcev Ljubljanske pokrajine in Združenje denarnih in zavarovalnih zavodov Ljubljanske pokrajine.

V naštetih strokovnih združenjih so spojena vsa doslej obstoječa strokovna združenja obrtnikov, ustanovljena na ozemlju pokrajine na podstavi zakona o obrtih z dne 5. novembra 1931 in zakona o društvih, shodih in posvetih z dne 18. septembra 1931 in njegovih poznejših sprememb.

Združenja obsegajo sindikate za razne proizvajalne stroke: Združenje industrijcev in obrtnikov ima poseben odsek za obrtništvo, razdeljen po skupinah.

Kolikor imajo zavodi in pomožne naprave poseben stik s kakim združenjem, so podrejeni temu; kolikor pa se nanašajo na celo stroko delodajalcev, so podrejeni Zvezi.

Zunaj Zveze so strokovna združenja obrtnikov ali zavodov in pomožnih naprav za stroko delodajalcev ne morejo ne dovoliti ne ustanavljati.

Člen 3. Imovina združenj, spojenih po prednjem členu, se prenese na združenja, omenjena v istem členu, po določbah člena 390. zakona o obrtih z dne 5. novembra 1931 in člena 19. zakona o društvih, shodih in posvetih z dne 18. septembra 1931 ter se vsekakor pridrži prvotnemu namenu.

Odsek za obrtništvo upravlja imovino bivših obrtniških združenj.

Pri prvi uporabi te naredbe ostanejo v veljavi prispevki, ki so jih do sedaj obstoječa združenja že določila za tekoče leto.

V pravilih Zveze se izdajo določni predpisi glede sklepanja, višine in načina pobiranja in porazdeljevanja prispevkov v posameznih strokah kakor tudi predpisi za nadzorstvo in odobravanje, ki je potrebno za te sklepe.

Člen 4. Naloga Zveze je, da varuje skupne gospodarske in strokovne koristi obrtnikov, včlanjenih v teh združenjih, da ostvarja kar največjo enotnost v proučevanju ali opredeljevanju problemov in vprašanj občnega značaja, ki zadevajo združenja, ter vzdržuje v njih red, da se bolje dosega namen, ki ga jim odkazujejo zakoni in pravila.

Nadaljnja naloga Zveze je, da izvršuje nadzorstvo nad upravnim poslovanjem podrejenih združenj in odobruje tista upravna dejanja, ki ne spadajo v redno upravo, odobruje proračune in obračune združenj in nadzoruje pri podrejenih združenjih ustanavljanje in delovanje službe v skupnih zadevah.

Končno je naloga Zveze, da opravlja tudi vse druge dolžnosti in posle, ki se ji določijo v pravilih in ki jih ji nalagajo zakoni, pravilniki ali oblastvene odredbe.

Člen 5. Pokrajinsko zvezo delodajalcev Ljubljanske pokrajine vodi predsednik, ki ga imenuje Visoki Komisar, s pooblastili, ki mu jih dajejo pravila Zveze; pomagajo pa mu drugi organi Zveze, ki jih prav tako določajo pravila, v katerih jim je tudi odrejeno področje.

Tajnika imenuje Visoki Komisar na predsednikov predlog.

Člen 6. Predsednik Zveze se pooblašča, da predloži pravila Zveze, ki jih sklene začasni predsedstveni odbor, sestavljen iz predstavnikov podrejenih združenj, in jih je treba predložiti Visokemu Komisarju v odobritev, nakar se objavijo v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Člen 7. Pri prvi uporabi ureditve, določene s to naredbo, poslujejo organi Pokrajinske zveze delodajalcev ob podpori strokovnjaka, ki ga imenuje Visoki Komisar in ki bo imel nalogo, usmerjati in vzporejati tako poslovanje Zveze kakor tudi podrejenih strokovnih združenj, z močjo, da pospešuje, prekliče ali spreminja ukrepe in da nadzoruje ohranitev zadevnih imetij ter izterjavanje in razdeljevanje prispevkov.

Člen 8. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Imenovanje predsednika Pokrajinske zveze delodajalcev

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi svoje naredbe z dne 15. novembra 1941-XX št. 151, **odloča:** Za predsednika Pokrajinske zveze delodajalcev se imenuje g. dr. Ivan S l o k a r. Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Imenovanje strokovnjaka pri Pokrajinski zvezi delodajalcev

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi svoje naredbe z dne 15. novembra 1941-XX št. 151, **odloča:** Fašist dr. Silvio M a r c h e s o n i je odrejen, da kot strokovnjak podpira organe Pokrajinske zveze delodajalcev, in sicer s področjem, določenim v členu 7. naredbe z dne 15. novembra 1941-XX št. 151. Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Spremembe zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na zakon o pokrajinskem zavarovanju nameščencev z dne 30. oktobra 1933. bivše kraljevine Jugoslavije, objavljen v »Službenih novinah« z dne 12. decembra 1933., št. 285, in pravilnik za izdajanje draginjskih doklad rentnikom z dne 22. septembra 1930., št. 36.084 bivše kraljevine Jugoslavije, objavljen v »Službenih novinah« z dne 30. oktobra 1930., št. 249 in poznejše spremembe z dne 16. oktobra 1937., št. 87.381, na podstavi kr. uredbe z dne 2. junija 1941-XIX št. 492, na podstavi kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 in smatrajoč za umestno, da se spremenita zakon o pokojninskem zavarovanju nameščencev in pravilnik k temu zakonu, kolikor gre za plačne razrede, rente vobče in višino prispevkov, da se prilagodijo zamenjavi valute in sedanjim razmeram,

po zaslišanju mnenja prizadetih stanovskih združb, **o d r e j a:**

Člen 1. Plačni razredi iz odstavka 2. § 4. zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev z dne 30. oktobra 1933. se spreminjajo takole:

Plačni razred	Letni prejemki v lirah od	do	Letni zavarovani prejemki v lirah
I.	57	2.400	2.400
II.	2.401	3.600	3.000
III.	3.601	4.800	4.200
IV.	4.801	6.000	5.400
V.	6.001	7.200	6.600
VI	7.201	8.400	7.800
VII	8.401	9.600	9.000
VIII	9.601	10.800	10.200
IX.	10.801	12.000	11.400
X.	12.001	13.200	12.600
XI.	13.201	14.400	13.800
XII.	14.401	15.600	15.000
XIII.	15.601	16.800	16.200
XIV.	16.801	—	18.000

Člen 2. Invalidska renta iz odstavka 6. § 10 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev z dne 30. oktobra 1933. se spreminja tako, da znaša:

v plačnem razredu	osnovna renta po 60 mesecih zavarovanja na leto lir	osnovna renta po 120 mesecih zavarovanja na leto lir	povečanje rente na leto po 120 mesecih zavarovanja lir	najvišji znesek invalidske ali starostne rente po 40 letih zavarovanja lir
I.	480	720	36	1.800
II.	600	900	45	2.250
III.	840	1.260	63	3.150
IV.	1.080	1.620	81	4.050
V.	1.320	1.980	99	4.950
VI.	1.560	2.340	117	5.850
VII.	1.800	2.700	135	6.750
VIII.	2.040	3.060	153	7.650
IX.	2.280	3.420	171	8.550
X.	2.520	3.780	189	9.450
XI.	2.760	4.140	207	10.350
XII.	3.000	4.500	225	11.250
XIII.	3.240	4.860	243	12.150
XIV.	3.600	5.400	270	13.500

Člen 3. Prispevki iz odstavka 4. § 39. zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev z dne 30. oktobra 1933. se spreminjajo tako, da so:

v plačnem razredu	mesečno lir	od prispevka odpada na službodajalca lir	nameščenca lir
I.	24	24	—
II.	30	30	—
III.	42	39	3
IV.	54	45	9
V.	66	51	15
VI.	78	56	22
VII.	90	60	30
VIII.	102	64	38
IX.	114	68	46
X.	126	72	54
XI.	138	76	62
XII.	150	80	70
XIII.	162	84	78
XIV.	180	90	90

Člen 4. Prostovoljni zavarovanci spadajo v razred, v katerem se prispevek najbolj približuje višini prispevka, ki so ga doslej plačevali.

Člen 5. Odstavek A. člena 3. pravilnika za izdajanje draginjskih doklad rentnikom z dne 22. septembra 1930., št. 36.084 se spreminja takole:

»A. Letna invalidska renta sestoji:
1. iz osnovnega zneska, ki ga sestavljata:
   a) 10kratni povprečni prispevek, predpisan za pokojninsko zavarovanje v poslednjih 120 ali manj mesecih zavarovanja, pri čemer pa najmanjši znesek ne sme znašati manj ko 780 lir,
   b) 10kratni povprečni prispevek, predpisan za vso zavarovalno dobo;
2. iz 1/6 prispevkov, predpisanih za vso zavarovalno dobo.«

Povprečni prispevek za dobo od 1. januarja 1909. do 31. decembra 1923. se določi po povprečnem prispevku za naslednjo dobo na dan 1. januarja 1924., čigar znesek ne sme biti višji od 57 lir na mesec.

Člen 6. Invalidske, starostne, vdovske in otroške rente (za sirote), vključno tekoče, se zvišujejo z izredno podporo takole:
— minimalna invalidska renta od lir 95 na lir 250 na mesec,
— invalidske rente do 270 lir se zvišujejo za 15%,
— invalidske rente od 271 do 360 lir se zvišujejo za 10%, vendar ne smejo biti manjše ko 311 lir,
— invalidske rente od 361 do 460 lir se zvišujejo za 5%, vendar ne smejo biti manjše ko 396 lir,
— minimalna vdovska renta se zvišuje od 57 na 180 lir,
— vdovske rente do 230 lir se zvišujejo za 15%,
— vdovske rente od 231 do 300 lir se zvišujejo za 10%, vendar ne smejo biti manjše ko 265 lir.

Pri vdovskih rentah se za vsakega otroka pod 18. letom starosti, in sicer za največ 3 otroke, dodaje po 20 lir na mesec.

Minimalna renta za 1 siroto se zvišuje od 57 na 180 lir.

Invalidske rente po 460 lir in vdovske rente po 300 lir, ki tečejo do 31. decembra 1941-XX, se zvišujejo za 5%.

Člen 7. Pravico do izredne podpore iz člena 6. imajo tisti rentniki, ki so pridobili ali še pridobe pravico do rente le na podlagi zakonitega obveznega zavarovanja in ki prebivajo na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, pripojenem kraljevini Italiji ali v starih pokrajinah kraljevine Italije.

Člen 8. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino z učinkom od 1. novembra 1941-XX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Zastopniki GILL-a pri Visokem Komisarju

Ljubljana, 18. novembra

Eksc. Grazioli, zvezni poveljnik italijanske liktorske mladine v Ljubljani, je danes sprejel funkcionarje zveznega poveljstva GILL-a, ki jih je predstavil zvezni podpoveljnik Cassani. Visoki komisar je prisrčno prisrčno pozdravil ter jim dal točne smernice za delo v raznih sektorjih porajajoče se organizacije.

Slaščičarji so se preusmerili

Nove vrste slaščičarskih izdelkov, ki jih naše občinstvo še ni poznalo

Ljubljana, 20. novembra

V Ljubljani je precej slaščičarn, ki so imele številne stalne goste. Slaščice spadajo med živila, čeprav v splošnem veljajo le za priboljšek. Z njimi so se ljudje vselej predvsem »sladkali«, ne pa hranili v pravem pomenu besede. Zato so bile slaščice proglašene za neke vrste luksuzna živila. V resnici se slaščicam lahko odpovemo brez posebne škode za zdravje in organizem, medtem ko se kruhu ne moremo. Zato je težko zagovarjati izdelovanje slaščic iz neobhodno potrebnih živil kakor moke, jajc, maščob, mleka itd. v času, ko je potrebno, da vse življenjske potrebščine porabimo ter razdelimo čim bolj razumno in ljudje so pravilno razumeli in pozdravili prepoved izdelovanja nekaterih slaščičarskih izdelkov.

Ne smete pa misliti, da je prepovedano izdelovanje vseh vrst slaščičarskih izdelkov in da so zdaj slaščičarne zaprte. Začasno, do konca decembra, bodo slaščičarji izdelovali še številne sladke dobrote, ki pa niso izdelane iz moke, jajc, masla ali olja. Pozneje bo obratovanje slaščičarn definitivno določeno. Preskrbeli bodo, da bodo bolniki lahko prejemali slaščičarske izdelke, potrebne za zdravljenje. Tako bo določeno omejeno izdelovanje keksov, in sicer v količinah, ki jih bo predpisal Prehranjevalni zavod.

Naši slaščičarji so spretni ter umetniki svoje stroke, zato so se hitro preusmerili, ne da bi zaradi tega nastali kakšni posebni pretresljaji. V splošnem so tudi vsi ohranili doslej zaposleno osebje. Preusmeriti so se pa morali seveda tudi predvsem gostje slaščičarn. Odpovedati so se morali raznim tortam in drugim »sladkostim«, ki so bile več ali manj priljubljene, a namestu z njimi se zdaj sladkajo z »umotvori«, ki nimajo uradnega imena »slaščice«, so pa vendar zelo okusni in slački. Nekaterim se zde kot novost še tem boli »pikantni«.

Kaj zdaj prodajajo v slaščičarnah? Nekateri so mislili, da zdaj ni več naprodaj niti bonbonov. Toda bonboni niso izdelani iz moke, maščob, jajc in podobnih pomembnih hranil. Večina naših slaščičarjev izdeluje tudi bonbone, česar marsikdo ne ve in misli, da so bonboni le izdelki tovarn. Tako slaščičarji izdelujejo se vedno bonbone, ki so polnjeni s pijačami (likerji) ali s trdim nadevom. Naprodaj so mrzle kreme in narastki, deserti in razne dobrote, ki jim vedo pravo ime le slaščičarji. Po predpisih so dovoljeni izdelki iz medu, sadja, sladkorja in glukoze. Ti izdelki se dele v več vrst, ki imajo nekatere italijanska imena, pač zato, ker prej pri nas niso bili dovolj znani. Torrone so izdelki iz medu, sladkorja, lešnikov, čokolade in sadja. Izdelava bo dovoljena se decembra. Croccanti in mandolati so izdelani le iz mandljev, glukoze sladkorja in medu. Pinoccata je izdelek iz mandljev, pinjol in sladkorja. Razen tega je dovoljena še izdelava kandiranega sadja; ti izdelki pa morajo biti izdelani izključno iz sadja, glukoze in sladkorja. V poštev še prihaja sadni kruh, izdelek iz smokev, sultanin, mandljev, lešnikov, pinjol, kandiranih sadnih odrezkov in mandljevega testa, toda izdelovanje bo dovoljeno samo še decembra.

Naši slaščičarji so imeli zdaj priliko pokazati svojo iznajdljivost in spretnost še v tem večji meri. Nekateri podobnih izdelkov, ki so prišli šele zdaj v prodajo, sploh niso še izdelovali. Zato je bilo treba malo šole. Oblasti so pokazale razumevanje za prizadevanja in preusmeritev naših slaščičarjev. Delegacija naših slaščičarjev se je mudila prejšnji mesec v Milanu. Naši obrtniki so bili povsod zelo ljubeznivo sprejeti in razkazali so jim tovarno slaščic, med njimi tudi največje, ki uživajo svetovni sloves po svojih izdelkih. Tako so naši slaščičarji imeli priliko seznaniti se z izdelovanjem italijanskih slaščičarskih specialitet. Sprevideli so, da nudi južno sadje mnogo možnosti kot surovina za slaščičarske izdelke. Ekskurzija je rodila primerne uspehe in zdaj so v Ljubljani naprodaj nekatere slaščice, ki jih doslej nismo še poznali.

Ljubljančani so sladkosnedeži in 30 slaščičarskih in medičarskih obratov nikakor ni bilo preveč. Slaščičarnarjev je 25, medičarjev 5. V stroki je zaposlenih okrog 15 vajencev, od 50 do 60 pomočnikov in številni prodajalci.

„Junaštvo' partizanov!

Ljubljana, 20. novembra.

Zvečer dne 10. novembra je bil na pragu vratarske hišice tvornice Motvoz in platno v Grosupljem ustreljen s štirimi streli iz pištole 29letni vratar H r e n Anton.

V skladišču sporovoznega blaga na železniški postaji v Ljubljani je bil ubit železničar Z l a t n a r Peter ob priliki silovite eksplozije bombe, ki jo je pripravljal za zločinske namene.

Predvčerajšnjim zvečer je skupina Kr. karabinjerjev, Finančne straže in Črnih srajc srečala v bližini Trebnjega gručo komunistov. V spopadu sta bila ubita dva terorista, enega pa so aretirali. Ostalim se je posrečilo pobegniti v nastopajočem mraku.

Posvetovalni odbor pri podružnici Banca d'Italia

Po odločitvi vrhovnega upravnega odbora zavoda Banca d'Italia je bila agencija tega zavoda v Ljubljani pretvorjena v podružnico. Zato je bilo treba, kakor v drugih pokrajinah, postaviti podružnici sosvet. Za člane sosveta so bili imenovani predsednik Zbornice za trgovino in industrijo, predsednik Zveze industrijcev in predsednik ljubljanskega Združenja trgovcev.

V ponedeljek je Visoki komisar v navzočnosti ravnatelja podružnice zavoda Banca d'Italia sprejel v vladni palači člane sosveta gg. Karla Čeča, Avgusta Praprotnika in Viktorja Medena. Visoki komisar je pri tej priliki povdaril važnost kočljive naloge, ki je bila članom sosveta naložena v interesu gospodarstva pokrajine in zavoda samega. Navzoči so se zahvalili za častno imenovanje ter so zagotovili Ekscelenci Grazioliju svojo lojalno in popolno sodelovanje pri izvrševanju novih nalog, ki so jim bile poverjene.

Začasna zatvoritev anagrafskega urada

zaradi preselitve v nove prostore na Mestni trg štev. 23.

Ljubljana, 20. novembra.

Z odredbo Visokega komisarja št. 84 z dne 12. avg. 1941-XIX je bil v vsaki občini Ljubljanske pokrajine ustanovljen anagrafski urad, ki mu je poverjeno vodenje registra prebivalstva. Zaradi tega je prejšnji ljubljanski prijavni urad, ki je spadal pod policijo in nato pod Kr. Kvesturo prešel v odvisnost ljubljanske občine, v kolikor je vodil register prebivalstva.

Spričo obširnejših in večjih nalog novega urada in da bi imelo občinstvo na razpolago udobnejše prostore, je bil po odločitvi Visokega Komisarja uradu dodeljen dostojnejši sedež v središču mesta, ki bo v kratkem opremljen s posebno opremo in s posebnimi napravami za anagrafske urade.

Preselitev s prejšnjega kraja, to je z Bleiweisove c. 22, v nove lokale na Mestnem trgu 23. bo izvedena v dneh 22., 23. in 24. t. m. V teh dneh bo urad za občinstvo zaprt, ter bo zopet otvorjen dne 25. t. m., ter bo posloval do nadaljnjih odredb za občinstvo od 9.30 do 13. ure.

Ob tej priliki ponovno opozarjamo, da bo ostal prijavni urad za prijavo gostov v prenočiščih in hotelih ter za prijavo podnajemnikov ter privatnikov, ki brez plačila kot gostje prenočujejo v odvisnosti Kr. Kvesture v starih lokalih na Bleiweisovi c. št. 22.

Iz Spodnje Štajerske

— **Spodnještajerski umetniki razstavijo v Gradcu in Leobnu.** Društvo štajerskih umetnikov in prijateljev umetnosti priredi od 22. novembra do 23. decembra v Gradcu, od 30. novembra do 14. decembra pa v Leobnu umetnostno razstavo, na katero so bili povabljeni tudi spodnještajerski slikarji. Povabilu se je odzvalo pet spodnještajerskih slikarjev, ki bodo razstavili 23 del. Razstavili bodo Pipo Peteln, Johannes Kepperger, Jan Oeltien, Leo Wnller in Fredy Koschitz.

— **Celje dobi glasbeno šolo.** V soboto 22. t. m. bo v veliki dvorani Nemškega doma v Celju svečana otvoritev celjske glasbene šole. Svečanosti bo prisostvoval tudi vodja celjskih glasbenih šol dr. Ludwig Kelbetz. Poleg njega bo govoril na otvoritvi tudi politični komisar Dortmeister.

— **Veliko zanimanje za kmetijsko razstavo v Celju.** Velika kmetijska razstava v Celju, ki smo o njeni otvoritvi že poročali, vzbuja splošno zanimanje. Do torka opoldne jo je posetilo že nad 10.000 obiskovalcev.

— **Novi grobovi.** V Pobrežju je umrl upokojeni železničar Johan Blucher, star 70 let. V mariborski bolnici je umrla kovačeva žena Marija Krebs, stara 43 let, doma iz Spodnje Kunigunde. V Št. Jurju pri Celju je umrl upokojeni davčni eksekutor Blaž Kos.

Poleg cen naj bodo označene tudi točke

Ljubljana, 20. novembra.

Ureditev prodaje oblačilnih in usnjenih predmetov na karte je stopila v veljavo in zadnje so bile sklenjene že številne kupačije do višine dovoljene s točkami. Ljudje so se vneto lotili študija objavljene razpredelnice, koliko točk je potrebnih za posamezne potrebščine. Enim so šli računi gladko, zlasti če je manj denarja na razpolago, drugim pa zopet težje, kar ni čudno, saj je treba premisliti za celo leto vnaprej in imeti pregled čez vso »točkasto« garderobo.

Med tem pa, ko je orijentacja pri večjih potrebah, kot so obleke, čevlji ažja, čeprav tudi pri tem mnogim ni jasno, kaj je n. pr. tipizirana, kaj netipizirana obutev, je že bolj nerodno med manjšimi kosi. Teoretiki so se preje znašli kot praktiki. Za slednje, in ni jih malo, je zelo priporočljiva usluga, ki smo jo opazili v trgovini sredi mesta. Trgovec je poleg obligatnega lističa s cenami označil tudi za nakup potrebno število točk. Vsak, kdor se ustavi pred njegovo izložbo, se na predmetu samem lahko pouči, koliko točk ga stane določen komad v izložbi razstavljenega blaga. Tako si mimogrede zapomni poleg cene še točke in slišali smo trditev, da bi se tako vsi igraje seznanili s »skrivnostmi« tabele točk. Nedvomno je ta trditev utemeljena in bilo bi zelo koristno, ko bi vsaj za prehodni čas, dokler si tudi najpreprostejši ljudje ne zapomnijo števila in razmerja točk na pamet, tudi vsi ostali manufakturni trgovci in trgovci z obutvijo posnemali svojega iznajdljivega tovariša.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 20. novembra: Feliks Val., Edmund, kralj in mučenik

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Kora Terry
Kino Union: Ljubavni valček
Kino Sloga: Mister Flow
Veseli teater: Predstave ob pol 19. v Delavski zbornici

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta 48.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 20. nov.: Dva bregova. Red Četrtek. Začetek ob 17.30.
Petek, 21. novembra, Bog z vami, mlada leta! Red Premierski. Začetek ob 17.30.
Sobota, 22. nov.: Predstava za Dopolavoro. Začetek ob 14.30.
Sobota, 22. nov.: Dom. Red B. Začetek ob 17.30.
Nedelja, 23. nov.: Mali lord. Mladinska predstava. Izven. Globoko znižane cene. Začetek ob 14.30. Nocoj bomo improvizirali. Izven. Znižane cene. Začetek ob 17.30.

V dramj iz beraškega življenja z naslovom »Dva bregova« je predočil slovenski dramatik Leskovec dramatski konflikt dekleta, ki hrepeni na »drugi breg« v boljši socialni razred. Igra, ki pokaže svojevrstno okolje in zakone beraške srenje, vsebuje zanimive človeške tipe. Globoko dojmljivo podani igralski liki so vredni največje pozornosti.

OPERA

Četrtek, 20. nov: Rigoletto. Red A. Začetek ob 17.
Petek, 21. nov.: Netopir. Dijaška predstava. Globoko znižane cene. Začetek ob 16.
Sobota, 22. nov.: Madame Butterfly. Premiera. Red Premierski. Začetek ob 17.30.
Nedelja, 23. nov.: Princeska in zmaj. Mladinska predstava. Globoko znižane cene. Začetek ob 10.30.

Letošnja uprizoritev Puccinijeve opere »Madame Butterfly« bo v soboto 22. t. m. Delo bo na novo zrežiral C. Debevec. Dirigiral bo N. Stritof, čigar odlični prevod te opere nam je že znan. Naslovno partijo bo pela letos prvič Heybalova. Inscenacija bo ista, ki jo je imela Rimska Kraljeva opera na svojem gostovanju v Ljubljani.

Rdeči križ poroča

V Ljubljani, 13. XI. 1941

Pošto naj dvignejo na Tyrševi cesti 11 I.: Ahčin Marija, Medvedova 5; Benet Marija, Baragovo semenišče; Bulovec Slavko, Žibertova 27; Cevnja Josipina, Žibertova 26; Drožil Branko, Rožna ulica 3/5; Duh Jožica, Pleteršnikova 12; Dr. Flajs, Cigaletova 11; Kokalj Viktor, Medvedova 9; Lebar Hilda, Baragovo sem.; Monopole Ana, hotel Miklič 122; Polž Marija, Baragovo sem.; Pšeničnik Julij, Cara Dušana 18; Remic Tonče, Ipavčeva 4; Suhadolnik Helena, Rožna dolina II; Škufca Karolina, Celovška 101; Uršič Olga, Tyrševa 52; Zei Zlatko, Celovška 23; Zupan Ivan, žel. kurilnica; Čretnik Rozi, Gec Marija, Gosposvetska 4; Hribar Zvonka, Cerkova 50; Kuret Mario, Vodovodna 22; Kosmač Dora, Miklošičeva 15; Modic Ludvik, Vič 164; Martinovič Milena, Miklošičeva 22; Perco Anton, Bleiweisova 35a; Peterlin Marija, Pražakova 8; Sirc Ljubo, Kersnikova 8.

Pisma so prišla nazaj na: inž. Mihajlov, Slomškova 19; g. Piškur, Milica Maksimovič, Beograd; Radojka Kojič, Beograd; Gretica Vajs, Radivoj Grujičič, Beograd; Tonček Černe, Smed. Palanka; Stana Kraut Mladenovac; Marinka Klemenčič, Trstenik; Marta i Miloš Verk, Eva Veber, Arandjelovac; Trobec Anica, Beograd; Pipp Anton, Arandjelovac; Rutar Peter, Arandjelovac; Lečnik Anton, Arandjelovac; Janko Lužar, Valjevo; Milica Novakovič, Beograd; Pepi Pikelj, Beograd; Tiran Anton, Mimica Mogorovič, Boso Jurkovič, Škof Nikolaj, Danica Kondič, Milan Kresovič, kapetan, Josef Glasbauer, Tinka Golob, Beograd; Anica Rupar, Ravna Reka pri Čupriji; Ruperina Rogelj, Beograd; Matrena Čabrič, Beograd; Franjo in Marta Sirše, Djurič Vukosava.

Dalje naj dvignejo pošto še: Kavčič Nikolaj, Miklošičeva 23; inž. Oblak Sonja, Prule; Sedej Maksim, Rožna ulica; Boncelj Janez, Pavšičeva 5; Benko Marija, Prule 25; Čampa Ivan, Poljanska 15; Čebulj Tončka, Poljane 63/II; Dobovšek Milena, prof. Kandare Antonija, Mišičeva 25/II, Kozak Juš, Poljanska 14; Kraljič Anton, Lipičeva 2; Kopare Minka, Resljeva 23; Marinc Hermina, Fügnerjeva 6; Pangerc Tonček, Rakovnik; Rosenwirth Angela, Tyrševa 12; Rijavec Anton, Gosposvetska 10; Smeh Rezika, Zaloška 33; Tesič Dobrila, Hradeckega 46; Vončina, Borza dela.

V tajništvu naj se javijo: Pavla Končan, Galetova; gospa Čopič, mati g. Stojana Čopiča; Karašič Anton iz Bojine; Steiner Mihael, Livarska 7; Mrdavšič Aleš, Husel Alojzija, Bitenc Joško, Alojz Mernik, Čarman Vinko, Normali Ivan, major, Rupar Janez.

Rdečemu križu so darovali: Zajc Anton in Minka v počastitev spomina gospe Tonejc Terezije lir 200.—; mag. pharm. g. R. Ramor v počaščenje spomina dr. Joža Bohinjca lir 200.—. Plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala!

†

Dotrpela nam je draga mama, gospa

Marija Lotrič

Pogreb bo danes ob 4. uri z žal — kapele sv. Marije — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. novembra 1941.

Žalujoče rodbine:
LOTRIČ, REMŠKAR, VEČERIN in ostalo sorodstvo

Vrstni red nedeljske službe trafik

Z novo ureditvijo so trafikanti zadovoljni, tudi občinstvo se je prilagodilo, težave so le zaradi zamudne orientacije

Ljubljana, 20. novembra.

Začetek oktobra je odredil Visoki Komisarijat Ljubljanske pokrajine, da morajo biti prodajalnice monopolskih predmetov ob nedeljah in naslednjih praznikih: 1. januarja, 6. januarja, 19. marca, na Vnebohod, na Telovo, 29. junija, 15. avgusta, 1. novembra in 8. decembra odprte izmenoma po vrstnem redu, ki ga določi krajevno pristojno občeupravno oblastvo. S tem so tudi trafikanti prišli končno do zasluženega nedeljskega počitka, ki so si ga skušali urediti že prejšnje čase po medsebojnem sporazumu. Vendar dokler vprašanja ni rešila oblast, se noben sporazum ni mogel uveljaviti za dlje časa in vse zadovoljivo.

Kakor smo pred mesecem poročali, je mestna občina ljubljanska že uredila nedeljsko prodajo na mestnem teritoriju. Vse trafike, ki jih je 101 — dve sta pa izven turnusov — je razdelila v 6 skupin. Vsako nedeljo so odprte prodajalnice določene skupine ves dan, t. j. od 7 do 20 ure, druge skupine pa od samo 7. do 13. ure. Ostale skupine počivajo.

Po tem redu so bile odprte trafike že pet zadnjih nedelj in praznikov in zadovoljni so z novo ureditvijo trafikanti, pa tudi občinstvo se je z razumevanjem prilagodilo. Edina težava je z obveščevalno službo. Zaprte trafike so sicer dolžne izobesiti na svojih vratih imena po 10 oziroma 5 najbližjih odprtih trafik, vendar je to za vsakega kupca zamudno, saj mora najprej do bližnje trafike, da zve, kam se naj napoti. Medtem ko v središču mesta, kjer je več trafik na kupu, ni večjih zamud, je na periferiji že občutnejše.

Da ustrežemo našim čitateljem kadilcem pa tudi kupovalcem časopisov, prinašamo spodaj pregledno tabelo, veljavno do konca prihodnjega leta, ki jim bo, če si jo izstrižejo in shranijo, prihranila ob nedeljah nepotrebna pota. V prvi koloni so označeni prazniki in nedelje, ko so posamezne skupine trafik odprte bodisi ves dan ali le dopoldne. Ko ugotovite rimski številki, ki sledita dnevu, poiščete odgovarjajoči skupini v drugi koloni in se orientirate, katera trafika je v vaši bližini odprta. Razen tega je iz razpredilnice še razvidno, kje dobite »Slovenski narod« in tuje časopise.

Obratovanje trafik ob nedeljah in praznikih

Nedelja oz. prazn k	Skupina odprta od 7.-20.	Skupina odprta od 7.-13.
Leto 1941		
23. november	VI.	III.
30. november	I.	VI.
7. december	II.	V.
8. december	III.	VI.
14. december	IV.	I.
21. december	V.	II.
25. december	vse zaprte	
28. december	VI.	III.
Leto 1942		
1. januar	I.	IV.
4. januar	II.	V.
6. januar	III.	VI.
11. januar	IV.	I.
18. januar	V.	II.
25. januar	VI.	III.
1. februar	I.	IV.
8. februar	II.	V.
15. februar	III.	IV.
22. februar	IV.	I.
1. marec	V.	II.
8. marec	VI.	III.
15. marec	I.	IV.
19. marec	II.	V.
22. marec	III.	IV.
29. marec	IV.	I.
5. april	V.	II.
12. april	VI.	III.
19. april	I.	VI.
26. april	II.	V.
3. maj	III.	IV.
10. maj	IV.	I.
14. maj	V.	II.
17. maj	VI.	III.
24. maj	I.	IV.
31. maj	II.	V.
4. junij	III.	VI.
7. junij	IV.	I.
14. junij	V.	II.
21. junij	VI.	III.
28. junij	I.	IV.
29. junij	II.	V.
5. julij	III.	IV.
12. julij	IV.	I.
19. julij	V.	II.
26. julij	VI.	III.
2. avgust	I.	IV.
9. avgust	II.	V.
15. avgust	III.	VI.
16. avgust	IV.	I.
23. avgust	V.	II.
30. avgust	VI.	III.
6. september	I.	IV.
13. september	II.	V.
20. september	III.	VI.
27. september	IV.	I.
4. oktober	V.	II.
11. oktober	VI.	III.
18. oktober	I.	IV.
25. oktober	II.	V.
1. novembe	III.	VI.
8. novembe	IV.	I.
15. november	V.	II.
22. november	VI.	III.
29. november	I.	IV.
6. december	II.	V.
8. december	III.	VI.
13. december	IV.	I.
20. december	V.	II.
25. december	vse zaprte	
27. december	VI.	III.

Skupine trafik

I. skupina

Celovška, kiosk nasproti pivovarne — Alfonz Rajnar,
Vodnikova 54 — Viktorija Jančigaj,
*Tyrševa 17 — Mihael Belak,
Vilharjeva 35 — Franc Trebušak,
Pokopališka 32 — Anton Ferjančič,
Poljanska 3 — Mihael Sernec,
Hrvatski trg, kiosk — Franc Belinc,
Grablovčeva, kiosk na križišču Domžalske — Alojzija Godec,
Kolodvorska 8 — Emilija Kolmelj,
*Miklošičeva 3 — Evgenija Šubic,
*Prešernova 54 — Marta Jošt-Laprotnik,
*Gosposvetska 7 — Ferdinand Kobal,
*Gradišče 3 — Franja Pezdir,
*Breg 6 — Rudolf Dimnik,
Žabjak 1 — Ivan Pokovec,
Kopališka 3 — Elizabeta Štefan,
Tržaška 28 — Frančiška Kajzer.

II. skupina

Celovška 34 — Josip Erjavec,
Vodnikova 81 — Frančiška Unk,
*Tyrševa, kiosk nasproti Gospodarske zveze — Andrej Leskovšek,
Zelena jama, kiosk pri Kol. tovarni — Frančiška Šmon,
Društvena 27 — Veronika Mekinda,
*Poljanski nasip, kiosk Ljudska tisk. — Ivanka Preša,
Šmartinska 18 — Ana Greiser,
Tabor, kiosk — Jurij Kolar,
Kolodvorska 41 — Frančiška Valenta,
*Marijin trg, kiosk — Anica Hafner,
*Miklošičeva 20 — Gabrijela Novak,
*Tyrševa 9 — Otilija Kladnik,
*Bleiweisova 14 — Avgustina Lesjak,
Gregorčičeva 12 — Julija Košir,
Gallusovo nabrežje, kiosk pri Št. Jakobskem mostu — Antonija Sattler,
Jeranova 1 — Pavel Radešič,
Cesta na Rožnik, kiosk — Manca Dolenc.

III. skupina

Celovška 54 — Ivana Kmetič,
Stožice-Tyrševa, kiosk — Rozalija Gregorinčič,
Tyrševa, kiosk Strojne tovarne — Katarina Zlatič,
Predovičeva 12 — Frančiška Kolar,
Tovarniška 17 — Marija Šukeršič,
Poljanska 11 — Milica Zajc,
Šmartinska 5 — Ivanka Pokoren,
Sv. Petra nasip 23 — Marija Podjed,
Kolodvorska 35 — Friderik Juvan,
Sv. Petra 7 — Ludvik Šuštaršič,
*Miklošičeva 34 — Olga Pugel,
*Ulica 3. maja, kiosk Tivoli — Ljudmila Melihar,
*Šelenburgova 1 — Rozalija Sever,
*Gosposka 11 — Marija Novak,
Sv. Florijana 38 — Marija Oblak,
Gerbičeva 81 — Rudolf Jerina,
*Tržaška, kiosk pri uti — Frančiška Mrvar.

IV. skupina

Sv. Jerneja 49 — Uršula Perharič,
Celovška, kiosk stara mitnica — Neža Laurih,
*Tyrševa 37b — Marija Štrukelj,
Zaloška, kiosk pri Karmeličankah — Antonija Cerar,
Povšetova 12 — Franja Pečar,
Ambrožev trg 2 — Matija Horvat,
Bohoričeva 11 — Marija Podgornik,
*Petrarkova 36 — Ivanka Majdič,
*Cesta Soške div., kiosk kolodv. zun. — Ljudmila Lojk,
*Tavčarjeva 4 — Ana Mrzlikar,
*Tyrševa 12 — Ivanka Dolar,
Borštnikov trg 1 — Ivanka Jeršek,
Vegova, kiosk — Alojz Hransky,
*Mestni trg 20 — Frančiška Goli,
Karlovška 6 — Marija Dermaša,
Cerkvena, kiosk — Marija Longer,
Rožna dolina c. II — Marija Langof.

V. skupina

*Medvedova, kiosk kolodvor — Justina Bric,
Cernetova 17 — Irma Kočnik,
*Tyrševa 53 — Ana Francoe,
Pokopališka, kiosk pri progi — Alojzij Leustek,
Doberdobska 3 — Jelena Blas,
*Poljanska 51 — Jožefa Ravnikar,
*Zaloška, stara mitnica — Ivanka Resnik,
*Resljeva, kiosk križišče Sv. Petra c. — Apol. Miklav,
*Frančiškanska 6 — Izabela Ahčin,
*Bleiweisova, kiosk križišče Celovške — Albina Jerman,
*Ulica 3. maja 1 — Štefanija Košak,
Židovska 1 — Matija Vadnjal,
*Pred Škofijo 12 — Marija Soukal,
Sv. Florijana 12 — Franc Hitti,
Opekarska, kiosk pri Ljubljanici — Ana Krajnc,
Tržaška 45 — Justa Novak,
Cesta na Brdo, kiosk pri progi — Franc Škerl.

VI. skupina

Medvedova, kiosk blizu kolodvora — Frančiška Pohar,
Zgornja Šiška 115 — Ivan Piš,
Tyrševa 47 — Ivan Snoj,
Zaloška 41 — Matilda Kovič,
Poljanska, kiosk križ. Potočnikova — Ivanka Mugerle,
Ilirska 23 — Lea Kastelic,
Resljeva 24 — Ivana Šenk,
*Sv. Petra c. 50 — Marija Kukar,
*Verdijeva 5 — Angela Kordiš,
*Tyrševa 20 — Metka Prašnikar,
Igriška 3 — Frančiška Dornig,
Jurčičev trg 3 — Ana Čufar,
*Krekov trg, kiosk — Franc Pate,
Sv. Jakoba trg 9 — Antonija Velkavrh,
Tržaška 64 — Franc Merjasec,
Cesta v Rožno dolino, kiosk — Marija Krča.

Važno!

Od 1. aprila do 30. septembra so ves dan obratujoče trafike odprte do 21. ure.

Izven vrstnega reda sta trafiki:
Splošna bolnica — Ivan Kramer in
Glavni kolodvor peron — Marija Kodran.

»Slovenski Narod« dobite v vseh trafikah, razen v naslednjih: Vodnikova 54 — Poljanska 3 — Kolodvorska 41 — Jeranova 1 — Gerbičeva 81 — Sv. Jerneja 49 — Tyrševa 37b — Zaloška cesta, kiosk pri Karmel. — Povšetova 12 — Bohoričeva 11 — Borštnikov trg 1 — Pred škofijo 1 — Opekarska, kiosk pri Ljubljanici — Zgornja Šiška 115.

Z zvezdico označene prodajajo tudi neslovenske časopise.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16., 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEFON 22-41
Odlična igralka in plesalka Marika Rökk v dvojni vlogi v velefilmu
Kora Terry
Močna vsebina! Krasna glasba in plesi! V ostalih vlogah: Josef Sieber, Will Quadflieg, Will Dohm

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Napet in zanimiv kriminalni film
Mister Flow
Fernand Grawey, Edwige Feuillere

KINO UNION TELEFON 22-21
Ljubavni valček
Film o valčku, o prvi ljubezni in o prvem škandalu.

zakonik št. 14. ter §§ 1. in 4. zakona z dne 10. 1881. kranj. dež. zakonik št. 8., je proračun dohodkov in izdatkov za leto 1942 glavnega odbora za obdelovanje Ljubljanskega barja, razpoložen v času od 22. novembra do 6. decembra 1941. in med uradnimu urami na vpogled vsem interesentom v pisarni glavnega odbora v Ljubljani, Novi trg št. 1. V tem času je tudi vložiti morebitne ugovore pri glavnem odboru za obdelovanje Ljubljanskega barja.

— **Iz trgovinskega registra.** Ekonom, trgovska družba d. z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovodja dr. Marušič Drago, odvetnik v Ljubljani.

— **Ljubljanska gradbena družba prešla v likvidacijo.** Ljubljanska gradbena družba v Ljubljani z. o. d. se je razdružila in prešla v likvidacijo. Upniki družbe se pozivajo, da v zakonitem roku prijavijo svoje terjatve likvidatorju Avgustu Bercierju, Ljubljana, Miklošičeva cesta 1.

Opozarjamo cenjene čitatelje,

da ima **uprava lista** tel.: 31-22, 31-23, 31-24, **naš inseratni oddelek** pa tel.: 31-25, 31-26!

— **Poziv brezposelnim učiteljem!** Učiteljska organizacija v Ljubljani poziva vse spodaj navedene, da se takoj danes javijo osebno v njenih prostorih v Frančiškanski ulici 5, I. nadstr., zaradi važnega obvestila. Ahtik Josipina, Ankele Franc, Ažman Emilija, Belihar Anton, Bojec Štefana, Čeh Ivo, Debelak Rudolf, Ferenčak Franja, Flajs Franc, Gale Marija, Golar Emanuel, Grum Ivan, Hrovat Leopold, Hudales Zoran, Iglič Marija, Knafelje Franc, Koce Vilma, Kunej Darinka, Levstik Ivan, Klemenčič Franc, Kocbek Jože, Macarol Rudolf, Matjan Matevž Medvež Anton, Mihelič Egon, Miklavc Ivana, Miklavčič Francka, Mokorel Viktor, Očakar Ana, Pečnik Gustav, Pipan Gabrijela, Pirc Jože, Plehan Albin, Podgornik Franc, Prešeren Adolf, Rak Miloslav, Rakovec Cirila, Reja Frančiška, Sever Marija, Sila Milan, Skok Ferdinand, Skrt Milena, Šašek Antonija, Šavli Andrej, Švajger Zora, Šinkovec Viktor, Škof Ana, Šnuderl Hinko, Štrukelj Vida, Tratar Josip, Verbič Franc, Vidmar Gabrijela, Trotovšek Julija, Vodnik Ignacij, Vrhnjak Marija, Zupančič Josip, Brus Boris.

— **Novo punciranje zlatnine in srebrnine na Hrvatskem.** Izšla je naredba, po kateri morajo biti vsi predmeti iz plemenite kovine na Hrvatskem, določeni za prodajo, na novo puncirani z napisom NDH. To se mora zgoditi do 31. decembra. Za bodoče je določen prispevek za punciranje enega kilogrgama zlata na 5000, enega kilograma srebra na 500 in enega kilograma platine na 1000 kun.

— **Za osem lir** si boste lahko nabavili letošnje **Vodnikove knjige**, to je **»Vodnikovo pratiko 1942«**, ki prinese mnogo sodobnih, zanimivih in zabavnih člankov ter lepih ilustracij, in odlično povest **Mirana Jarca »Jalov dom«**. Naj letos ne bo slovenske družine brez knjižnega daru Vodnikove družbe! Zakaj knjiga nam mora biti vedno plemenita opora in blago zatočišče. Izdajo Vodnikove družbe naročite takoj pri svojem krajevnem poverjeniku, Ljubljančani pa v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova ulica 3 ali pa v pisarni Vodnikove družbe, Puccinijeva 5/I. v poslopju Narodne tiskarne.

Danes ‚Veseli teater' ob ½ 19.

— **Hrvatski železničarji so se vrnili iz Nemčije.** Odposlanstvo hrvatskih železničarjev se je vrnilo iz Nemčije kamor je bilo odpotovalo pod vodstvom državnega tajnika Markoviča, da si ogleda razne zanimivosti, zlasti železniške naprave.

— **Zbirka za hrvatske dobrovoljce na ruskem bojišču.** V Zagrebu se je pričela zbirka za hrvatske prostovoljce na ruskem bojišču. Zbirka bo trajala teden dni. Že prvi dan je dosegla velik uspeh.

— **Proslava 150letnice Mozartove smrti v Zagrebu.** Hrvatsko državno gledališče proslavi 150letnico Mozartove smrti z uprizoritvijo njegove opere »Čarobna piščal« in izvajanjem njegovega Requiema. Oboje bo dirigiral Lovro Matačić.

— **Hrvatski obrtniki v mednarodni obrtniški organizaciji.** V Zagreb je prispela te dni delegacija mednarodne obrtniške centrale iz Rima. V sejni dvorani zagrebške Obrtniške zbornice so jih sprejeli zastopniki oblasti na čelu s trgovinskim ministrom dr. Todtom. Njen prihod je v zvezi s pristopom hrvatskih obrtnikov k omenjeni organizaciji.

— **Prašteđiona ni več pol zaščito.** Najstarejši denarni zagrebški zavod, Prašteđiona, je sklenila odreči se zaščiti in oprostiti vse tare, že več let zamrznjene vloge v smislu novih določb o hranilnih vlogah. Delniška glavnica bo na prihodnjem občnem zboru 10. decembra zvišana od 95 na 200 milijonov kun, obenem bo pa izvoljeno novo ravnateljstvo.

— **Danes je zadnji dan,** da se naročite na **Gospodinjski dnevnik.** Dnevnik bo obsegal razen koledarja z rubrikami za dnevno vpisovanje izdatkov tudi dodatek **»Kaj naj danes kuham«.** Cena dnevniku bo Lit 20.— in se naroča v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ul. 3. Naročite takoj, ker je danes zadnji dan in je naklada omejena. 538-n

— **Razširitev važne turistične ceste na Hrvatskem.** Najprometnejša cesta v zapadni Hercegovini je vsekako tista, ki vodi od Čapljine mimo Ljubuškega proti Imotskemu. Po njej se razvija glavni promet tega dela Hercegovine, poleg tega pa tudi južne in zapadne Dalmacije ter enega dela južne in zapadne Bosne. Zaradi velikega tovornega in tudi turističnega prometa je bila ta cesta v zadnjih letih v zelo slabem stanju, vendar pa tedaj ni bilo na razpolago potrebnih kreditov, da bi jo obnovili ali vsaj temeljito popravili. Po poročilih zagrebških dnevnikov je hrvatska vlada te dni odobrila vse potrebne kredite za obnovo in razširitev te važne prometne žile.

— **Denar v starih hlačah.** Pogosto se zgodi, da ljudje v starinarnicah za majhen denar kupijo prav dragocene stvari. V primeru, ki o njem poročamo, ni kupec kupil nobene posebne dragocenosti, čeravno mu je za nekaj trenutkov prinesla precejšnjo vsoto denarja. Gre za nekega siromašnega delavca iz Sarajeva, ki je pri nekem starinarju kupil obrabljene hlače in se z njimi napotil domov. Pred nakupom jih ni niti dobro pregledal, doma pa je to vendarle storil in na svoje začudenje opazil, da je pod podlogo všitega nekaj trdega. Biz je razparal šive ter našel tam skritih 3.000 kun in 7.000 dinarjev, ki pa na Hrvatskem seveda ne predstavljajo nobene vrednosti več. Siromašni delavec je takoj stopil k starinarju, da bi poizvedel, od koga je kupil te hlače, ker pa se starinar prodajalca ni spomnil, je delavec denar deponiral na policiji.

— **Vračajoči se vojni ujetniki** dobe pri denarnih zavodih navodila glede zamenjave dinarjev, ki so jih imeli pri sebi. — Društvo bančnih zavodov.

— **Na Hrvatskem javno zbirajo darove za hrabre hrvatske vojake.** Pod pokrovitejstvom maršala hrvatske armade, vojskovodje in doglavnika Slavka Kvaternika so v nedeljo začeli po Zagrebu nabirati prostovoljne darove za hrabre hrvatske vojake. Javno zbirko darov so začeli s koncertom vojaške godbe, darove pa so sprejemali v glasbenem paviljonu. Poročevalski urad domobranskega ministrstva bo objavil seznam vseh, ki so kakorkoli podprli hrvatsko armado in za njene hrabre vojake darovali darove bodisi v denarju ali v blagu.

— **Omejitev prodaje sladkorja na Hrvatskem.** Hrvatsko ministrstvo za obrt, industrijo in trgovino je sklenilo racionirati tudi sladkor. Odslej bo lo na Hrvatskem delili na vsako živilsko nakaznico mesečno samo po 1 kg sladkorja, dočim je bila doslej prodaja sladkorja še prosta.

— **Hrvatski književniki za nepreskrbljene.** Hrvatski književniki so sklenili, da tudi s svoje strani podpro bedne in nepreskrbljene in so se zaradi tega obrnili na intendanta zagrebškega gledališča prof. Žanka, da bi jim za njihovo prireditev odstopil veliko gledališko dvorano. Intendant jim je rad ustregel in bodo 30. nov. hrvatski književniki priredili v gledališču posebno matinejo rodoljubne lirike. Čisti dobiček prireditve je namenjen, kakor smo že omenili, bednim in nepreskrbljenim. Na matineji bodo svoja dela recitirali hrvatski književniki Frano Alfirević, dr. Antun Bonifačić, Dobriša Cesarić, Gabrijel Cvitan, Olinko Delorko, Avgust Darmati, Ive Janjić, Jeronim Korner, Vinko Kos, Vladimir Kovačić, Ive Ledić, Vjekoslav Majer, Vinko Nikolić, Dragotin Tadijanović, Nikola Šop in Josip Velebit. Uvodne besede bo govoril intendant prof. Žanko. Prireditev zagrebških književnikov bo že zaradi plemenitega namena čisto zanesljivo doživela najlepši uspeh.

— **Zamenjava bivšega jugoslovenskega denarja na Hrvatskem.** Hrvatski državni zakladnik Košak je te dni odredil, da bodo na Hrvatskem do 29. novembra zamejevali bivši jugoslovenski denar po 10 in 20 din. Pri zamenjavi dinarjev v kune bodo na zahtevo oblastev imetniki morali dokazati, kje so si ta denar pridobili, po potrebi pa bodo morali dokazati tudi svojo identiteto. Bivši jugoslovenski denar po 20 in 10 din, ki je bil pretihotapljen na Hrvatsko iz inozemstva, je najstrožje prepovedano zamenjevati in bodo vsi, ki bi kaj takšnega poizkusili, strogo kaznovani.

— **Promicija Slovenca na beograjski univerzi.** Te dni je bil za doktorja vsega zdravilstva promoviran na beograjski univerzi naš rojak g. Martin Kolenc iz Zagorja ob Savi. Mlademu doktorju iskreno čestitamo.

— **Živahna trgovina med srbskimi filatelisti.** Beograjski listi so že opetovano poročali o živahnem trgovanju med srbskimi filatelisti. Mnogi so se v pomanjkanju dela in zaslužka lotili prekupčevanja z znamkami, ki dandanes nese še precej dobro. Države, ki so si razdelile ozemlje bivše Jugoslavije, so izdale celo vrsto raznih znamk, ki po njih filatelisti vsega sveta živahno povpraševajo. Razumljivo je spričo tega, da je kupčija z znamkami začela cveteti in so srbski filatelisti v zadnjem času pokupili novih srbskih znamk kar za 40 milijonov dinarjev. Te znamke bodo zdaj spravili naprej na druga večja evropska filatelistična tržišča in pri tem seveda dobro zaslužili, saj je filatelistična trgovina že celo tudi v skromni Ljubljani postala v zadnjih mesecih zelo donosna.

— **Nesreče.** Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnico naslednje ponesrečence: Nikolaj Kržinar, 33-letni posestnik na Dobrovi, je včeraj tako nesrečno padel z voza, da se je občutno ranil na glavi. — Jožа Škvarča, 5-letni hlapec pri Nagodetu na Vrhniki je postal žrtev nenavadne nesreče; v hlevu ga je podrl bik in mandral po njem ter ga precej hudo ranil po trupu. — Magdalena Nose, poldrugo leto stara hčerka posestnika iz Vidma na Dobrem polju, je padla s hlopi in si zlomila desnico.

Iz Ljubljane

—lj **Ravnateljstvo državne klasične gimnazije sporoča,** da se začne redni pouk: a) za osmošolce dne 24. novembra ob 13.50 v II. nadstropju I. moške gimnazije v Vegovi ulici, b) za četrtošolce istega dne ob isti uri na uršulinski meščanski šoli v Nunski ulici, c) za vse druge razrede približno v 14 dneh, kar bo naznanjeno pravočasno v vseh dnevnikih. — Ravnateljstvo.

—lj **Danes priobčujemo tabelo,** iz katere je razvidna nedeljska in prazniška služba trafik v Ljubljani, kakor je urejena po novem. Ker je tabela vsakdanja praktična potreba in bo vsakomur koristila, prosimo naročnike in čitatelje, naj opozore na njo tudi svoje prijatelje in znance.

—lj **V fond za revne otroke** sta darovala: Verovšek Jurij, trgovec v Ljubljani, Lir 500, neimenovani Lir 1000. Dečji in materinski dom v Ljubljani se darovalcema iskreno zahvaljuje.

—lj **Brivski pomočniki,** ki žele obiskovati brezplačni tečaj italijanščine, ki ga organizira Pokrajinska delavska zveza, naj se prijavijo na Pokrajinski delavski zvezi pri tov. Lombardu med uradnimi urami. Hkrati naj povedo, v katerem času žele, da ha bil ta tečaj.

Radio Ljubljana

Petek, 21. novembra 1941-XX

Ob 7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Slovenska glasba, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanščini. 12.15: Koncert kitarista Stanka Preka. 13: Napoved časa, poročila v italijanščini. 13.15: Komunike glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Odlomki iz operete Virginia Ranzata pod vodstvom mojstra Orlandija, v odmoru vesti v slovenščini. 14: Poročila v italijanščini. 14.15: Mali orkester pod vodstvom mojstra Vaccaria. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom D. M. Šijanca s sodelovanjem sopranistke Drage Sok in tenorista Ada Dariana: operetna glasba. 19: Tečaj italijanščine, poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Golob-Adamičev duet na harmoniko. 20: Napoved časa, poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Komorna glasba. 20.45: Gledališka sezona EIAR: Sinfonični koncert, dirigira mojster Herbert Albert, v odmoru slovensko predavanje. 22.45: Poročila v italijanščini.

Sobota, 22. novembra 1941-XX

Ob 7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Lahka glasba, v odmoru napoved časa. 8.15: Poročila v italijanščini. 12.15: Koncert violinista Karla Trpina, pri klavirju L. M. Škerjanc. 12.40: Sekstet Jandoli. 13: Napoved časa, poročila v italijanščini. 13.15: Komunike glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.17: Življenje velikih glasbenikov. 14: Poročila v italijanščini. 14.15: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom D. M. Šijanca. 14.15: Poročila v slovenščini. 17.15: Nove gramofonske plošče Cetra. 18: Inž. Nerima: Gospodinjstvo, slovensko predavanje za gospodinje. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Koncert tenorista Janeza Lipuščka ob spremljevanju kitarista Karla Hladkega. 20: Napoved časa, poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.40: Stare in moderne skladbe, godalni orkester pod vodstvom mojstrov Manna in Zeme. 21.25: Vesti v slovenščini. 21.35: Romantična glasba pod vodstvom mojstra Orlandija. 22.15: Pestra glasba. 22.45: Poročila v italijanščini.

Nove cene italijanskih vin

Z veljavnostjo od 15. novembra so bile v Italiji določene nove cene vina v trgovini na debelo, in sicer za dob oenega leta to se pravi do 15. novembra 1942. Vino je bilo razdeljeno na tri kategorije in četrto posebno kategorijo v katero spadajo prvovrstna italijanska vina Barolo, Barbarescu in Santa Maddalena. Za to posebno kategorijo je določena cena 480 lir, za ostale kategorije pa za vina v prvi 420, za vina v drugi 340 in za vina v tretji 260 lir. V prvi kategoriji so znana vina Chianti, Capri in Valtemilla. Če prodaja vinogradnik vino neposredno konzumentu se zviša cena za 30 do 90 lir pri hektolitru.

Povprečna starost naraščа

Ameriški urad za ljudsko štetje je ugotovil, da se je povprečna doba človeškega življenja podaljšala v primeri s prejšnjim desetletjem za tri leta in pet mesecev. V Združenih državah je zdaj povprečna starost bele rase 62 let in 5 mesecev, dočim so živeli ljudje pred letom 1914 povprečno samo 58 let. Povprečje torej stalno narašča, na drugi strani je bil pa ugotovljen tudi porast števila smrtnih nesreč, ki jih povzročajo prometna sredstva.

Praška domača mast
ČISTI IN ZDRAVI RANE
DOBI SE V VSEH LEKARNAH
27 T R. d. št. 2/41

MALI OGLASI

ODEJE
od vate in puha — nove in stare — vam zašije. — Ljubljana, Marijin trg 2/II. 1668

POZOR!
Na zalogi imam stare snežke in galoše. — Sprejmem vsa popravila tudi gumijske obutve. — Klavžer, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4. 1837

OREHOVA JEDRCA
popolnoma izčiščena, dobite naceneje v MEDARNI — Ljubljana, Židovska ulica 6. 1850

NA PLANINE NE MOREMO!
Te so nas okrepile s svojim ozračjem, soncem in lepoto. Okrepili pa se bomo z rednim uživanjem krepilne — AMBROŽEVE MEDICE, katero dobite pristno le v MEDARNI, Ljubljana, Židovska ulica št. 6. 1835

GUMO
rabljeno, vsako količino, vseh vrst — kupuje in plača najbolje METALIA — Gosposvetska cesta št. 16, telefon 32-88. 1884

KARABINJER ANTONIO PUGLISI
je izgubil v kinu Sloga svojo denarnico. — Pošten najditelj naj jo odda pri upravi kina. 1888

DNEVNE VESTI

»Iz »Službenega lista«. »Službeni list« za Ljubljansko pokrajino št. 93 z dne 19. novembra 1941-XX. objavlja naredbe Visokega Komisarja: Ustanovitev Pokrajinske zveze delodajalcev Ljubljanske pokrajine in preureditev stanovskih združb, navodila za izvrševanje naredbe z dne 15. novembra 1941-XX. št. 151 o ustanovitvi Pokrajinske zveze delodajalcev Ljubljanske pokrajine, spremembe zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev in razveljavljenje členov 1. do 7. naredbe z dne 11. septembra 1941-XIX. št. 97 in odločbe z dne 29. septembra 1941-XIX. št. 44 ter odločbe Visokega Komisarja: Imenovanje predsednika Pokrajinske zveze delodajalcev in imenovanje strokovnjaka pri Pokrajinski zvezi delodajalcev.

— **Dva sodna tolmača za italijanski jezik.** Za stalno zaprisežena sodna tolmača za italijanski jezik pri okrajnem sodišču v Metliki sta imenovana privatna uradnika v Metliki Kralj Albin in Bras Gusta.

— **Proračun glavnega odbora za obdelovanje Ljubljanskega barja.** Na podlagi § 43 zakona z dne 23. avgusta 1877. kranj. dež.

Naš dragi rožnati Rožnik

Ceniti sta ga znala že Levstik in Cankar, zdaj so se pa tudi meščani nekoliko bolj sprijaznili z njim

Ljubljana, 20. novembra.

Nikakor bi ne bilo norčevanje, če bi začeli Ljubljančane opozarjati na mestne znamenitosti, lepote in zaklade s podobnimi gesli: Spoznavajte Ljubljano! Obiskujte Rožnik, Celovec in Šišenski vrh, kajti ... Sicer je pa dovolj znano, da se zdi mnogim meščanom Rožnik še tujina. Do tivolskega gradu se še počutijo doma, ko pa Tivoli začne izgubljati svoje ime v gozdovih, ki jih imenujemo včasih rožniške, včasih tivolske, je že konec »akcijskega radija« naših sprehajalcev in domačnosti, ki se še širi po tivolskih parkih. Prav tam, kjer postanejo sprehajalne poti najlepše sredi gozda in ko se začne odpirati pogledi na mesto med drevjem in z golih vrhov, mnogi sprehajalci »opešajo« ali izgube orientacijo. Skratka, Rožnik se jim zdi že predaleč, čeprav se rožniško gričevje zajeda v sredo mesta. Ali nismo velemestni? Kakor da se že bojimo gozdičkov in poti, daljše nad pol ure hoje.

BREZ GOJZERJEV ...

Vendar bi delali veliko krivico Ljubljančanom, če bi jim očitali zapečkarstvo ter da so se že povsem odtujili naravi. Dovolj je znano, da so naši meščani zelo navdušeni nedeljski izletniki ter turisti. Toda morajo se povsem preleviti, preden se odpravijo na izlet; to se pravi, da se morajo primerno opremiti in obuti najmanj gojzerje. O Rožniku si pa še niso povsem na jasnem, ali spada med »izletniške točke« ali med mestna sprehajališča. Ne zdi se jim vredno opremljati za tako kratek »izlet«, brez gojzerjev pa tudi ne upajo iz tivolskega območja. Prejšnje čase bi to lažje razumeli, ko v tivolskih in rožniških gozdovih še ni bilo tako gladkih in širokih sprehajalnih poti, da so včasih čevlji obstajali v mastni ilovici. Da bi meščanom ne bilo treba več obuvati gojzerjev za »turo« na Rožnik, so jim uredili pristope, tako da se je tivolsko območje v resnici razširilo daleč na zahod. Zdelo se je, da je bil Rožnik bolje obiskan vsaj ob nedeljah. Vendar je večina sprehajalcev še vedno raje brusila pete v glavnem tivolskem drevoredu, čeprav bi mnogi utegnili stopiti še nekaj sto metrov naprej. Tako najdete številne meščane, ki niso bili vsa leta na Rožniku, čeprav so skoraj vsak dan v Tivoliju. Nekateri niti ne vedo, da so v rožniških gozdovih tako krasne poti in da so bile narejene zadnja leta.

NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO

Marsikdo je že povedal Ljubljančanom, da ne vedo kaj imajo v svojih gozdovih, ki segajo v mesto ter da ima naše mesto zelo srečno lego. Za Ljubljano bi ne bila v zdravstvenem pogledu niti posebna nesreča, če bi ne imela svojih parkov, kajti njena prava pljuča so rožniški in golovški gozdovi. Kakor imamo nad Tivolijem vodohram, tako imamo na zahodu tudi rezervoar vedno čistega zraka, ki napaja naše ulice. Pogosto zvečer diši po lesni smoli ter po gozdu daleč v mestno središče. Zdravstveniki ugotavljajo, da je Ljubljana zdravo mesto, kar sprevidimo po številkah umrljivosti prebivalstva, kajti največ ljudi umre za ostarelostjo v visoki starosti. Nekateri mislijo, da je megleno vreme škodljivo, toda neprijetnosti megle odtehtajo druge krajevne ugodnosti. Rožnik in Grad zožujeta mesto v njegovem središču in načrt mesta kaže oblike zvezde. Najmanj zelenja pa ima severovzhodni del mesta, ki doslej ni bil še gosto zazidan.

KAJ VSE NAM DAJE ROŽNIK

To je nedvomno največ, kar nam Rožnik daje — dober zrak. Toda daje še mnogo več, a seveda le tistim, ki znajo ceniti njegove darove. Številni so, ki te darove cenijo še predobro, tako da imajo gozdni čuvaji dovolj dela. Rožnik daje mnogim kurivo. Vprav neverjetno je, koliko suhljadi je v rožniških gozdovih, kakor da so zaloge neizčrpne. Dan za dnem vse leto prinašajo ljudje suhljad, leto za letom, a Rožnik je na srečo vendar še zelen. Sicer so pa rožniški gozdovi v resnici prostrani. Rožnik je čudovito naguban, najbolj na zahodni strani. Nešteto reber in dolinic se vrsti, da se le redki sprehajalci dobro orientirajo. Prejšnje tedne so imeli geometri mnogo dela, ko so merili tudi rožniške gozdove za izdelavo nove mape. Šele pri takšnem merjenju se dobro pokaže, kako obsežen je naš Rožnik, čeprav se nam zdi tako neznaten, da ga nekateri celo prezro. Ljudje, ki cenijo njegove darove, si pa seveda žele, da bi bil še večji, da bi dajal še več suhljadi, borovnic, gob, stelje ...

ROŽNIK IN RUSICE

Ali ste že kdaj razmišljali, od kod izvira ime Rožnik? Odgovor najdemo v »Levstikovih pismih«. V nekem pismu Stritarju Levstik piše l. 1886, da je pogosto obiskoval podrožniško strelišče, ker mu je bilo gibanje za okrepitev zdravja nujno potrebno. Ob tej priliki pravi: »Rožnik, poprej slovenski zvan »Rusice«, f. p., od rudeče ilove prsti, od koder je tudi nemško neumno ime »Rosenbach«.

Nekateri so mislili, da je Rožnik dobil svoje rožnato ime po cerkvi, po Mariji rožnega venca ali da je istega izvora kakor slovensko ime meseca junija. Po Levstiku je pa torej rožnik rusast, rdeč. Ni torej rožnat, temveč rdečkast. Toda zasluži tudi ime Rožnik v pomenu rožnat. Samo ozrite se po njegovih gozdovih zdaj jeseni! Ali niso rožnati? In ob lepih večerih je Rožnik ves v najlepših rožnatih zarjah, če gledamo iz mesta proti njemu. Spomladi maja in meseca rožnika, je pa Rožnik rožnat, ko cveto njegova zelena pobočja, ko je rožnato navdihnjeno vzhodno rožniško pobočje, kjer cveto jablane. Junija cveto rožniški kostanji, sicer ne rožnato, vendar so gozdovi tedaj tudi zelo pestri. Rožnik je res rožnat, lep je vse leto. Toda vsi meščani tega še ne vedo.

CANKAR JE STANOVAL NA ROŽNIKU

Kdor pozna Cankarjevo življenje, se spominja, da je naš največji pisatelj nekaj časa stanoval na Rožniku in da je zelo ljubil rožniško lepoto. Stanoval je v gostilni. Zdaj se pa le še redki meščani, ki so tedaj večkrat videli Cankarja na Rožniku, spomnijo pisatelja, če obiščejo Rožnik. Sčasom bomo povsem pozabili, da je Cankar živel na Rožniku, saj nas na to nič ne spominja. Kakor ne znamo dovolj ceniti Rožnika, tako premalo cenimo tudi Cankarja, sicer bi mu postavili v Ljubljani že zdavnaj spomenik. In zakaj bi mu ne postavili vsaj najskromnejšega spomenika na Rožniku? To si je Cankar nedvomno zaslužil, Rožnik bi pa tudi bil vreden Cankarjevega spomenika.

MEŠČANI ODKRIVAJO ROŽNIK

Odkar meščani ne odhajajo več na nenedeljske izlete v tako velikem številu, so začeli odkrivati tudi Rožnik. Ob nedeljah je zdaj mnogo bolj živahno na Rožniku kakor prejšnje čase. Vedno je še precej meščanov, ki odkrivajo Rožnik šele zdaj ter se čudijo sami sebi, da ga doslej niso poznali. Obžalujejo zlasti, da se niso še posluževali zložnih in gladkih poti. Navdušeni so nad krasnim razgledom od cerkve, nekaterim se pa zdi pogled na mesto in Barje z Drenikovega vrha, z nove poti, še lepši. Z Rožnika se nam zdi Ljubljana mnogo lepša in dobimo nov vtis o nji. Ljudje se čudijo, da je na zahodni strani Rožnika toliko zelenja, krasni travniki in veliki gozdovi tja do Polhograjskih dolomitov. Na sever se jim odpira eden najlepših pogledov na Kamniške planine.

Kdor je odkril Rožnik tako, da ni pozabil pogledati z njega na mesto, na okolico, proti Krimu, Polhograjskim dolomitom in Kamniškim planinam, bo rad priznal, da ni noben slavospev preveč ter da je prav, če pišemo tudi o Rožniku.

Nogometna reprezentanca Ljubljane bo gostovala v Padovi

Kdo je moštvo, ki mu je naložena dolžnost, da otvori stike med italijanskim in slovenskim nogometom

Ljubljana, 20. novembra

Včerajšnja »Gazzetta dello Sport« poroča v daljšem dopisu iz Padove med drugim:

Pred dnevi se je mudil v Padovi tajnik Italijanske nogometne zveze (FIGC) inž. Barassi. Na sedežu CONI je z veseljem vzel na znanje poročilo o propagandističnem nogometnem delovanju v Padovski pokrajini, katerega rezultat je mogoče združiti v naslednjih številkah: 50 odstotno povišanje števila članov in 25 odstotno zvišanje števila tekem. Popoldne je inž. Barassi obiskal razna mestna igrišča in je videl, kako se Padova trudi, da da igralcem na razpolago vse, kar jim je potrebno. Na večernem sestanku na sedežu CONI, ki so se ga udeležili starejši sportniki in nekdanji igralci, je izjavil, da bo Padova v priznanje za njeno agilnost prizorišče dveh zelo zanimivih tekem.

Proti reprezentanci, ki jo bodo tvorili starejši igralci Padove in se zdaj borijo pod drugimi barvami, kakor Foni, Baldo, Perazzolo, Cappello, Petron, Degli Esposti, bo nastopila reprezentanca Zagreba, medtem ko se bo sedanje moštvo Padove borilo z reprezentanco nove italijanske Ljubljanske pokrajine. To je nagrada, ki je čakala Padovo za njeno pomembno delovanje.

Vedeli smo, da sportni voditelji delajo na vzpostavitvi čim prejšnjih stikov med zastopniki našega nogometa in zastopniki nogometa starih pokrajin. Vendar pa nas je vest ugodno presenetila, ker je prvič nismo še pričakovali, drugič pa, ker si obetamo, da se bodo po dolgem premoru vendarle odprla zopet vrata slovenskemu nogometu za nastope izven Ljubljane in za gostovanja tujih moštev v Ljubljani. Našim klubom bo tako kmalu prožena možnost, da se ogledajo z izvrstnimi italijanskimi moštvi, kar bo nedvomno dvignilo raven njihovega znanja, obenem pa bodo gostovanja odličnih italijanskih klubov pritegnila na naša igrišča ljubitelje sportne igre v večjem številu kot nekdaj.

Naša sportna javnost je sicer z zanimanjem sledila razvoju in uspehom italijanskega nogometa, vendar pa ni bila podrobneje informirana zlasti ne o delu in uspehih moštev B divizije, v kateri sodeluje prvi nasprotnik ljubljanske nogometne reprezentance. Zaradi tega naj v obvestilo navedemo podatke, ki so nam pri roki.

Padova je klub, ki deluje v istoimenskem mestu severne Italije. Njen predsednik je comm. Erminio Santinello, trener moštev pa Giuseppe Banas, ki je prej deloval v Milanu. Klub ima moderno opremljeno igrišče, ob katerem stoje velike krite tribune. Igrišče se imenuje Campo Silvio Appiani. Klubski barvi sta bela in progasto rdeča. Trenutno razpolaga prvo moštvo, ki kakor rečeno igra v B diviziji, s 6 vratarji, 6 branilci, 8 krilci in 14 napadalci.

Pred začetkom letošnje prvenstvene sezone je Padova nastopila tudi v tekmovanju za italijanski pokal. V obeh kolih je zmagala in se tako ob prekinitvi kvalificirala med preostalo osmorico. V prvem kolu je premagala Napoli iz A divizije 2:0, v drugem kolu pa izvrstno Brescio iz B divizije 3:2.

Na pragu prvenstva so o Padovi pisali italijanski viri takole:

»Med tistimi, ki se predstavljajo kot bojevitejši (namreč za domnevnimi favoriti Brescio, Savono, Novaro in Barijem) je Padova, ki se je letos zelo ojačila v obrambi. Pridobila si je Passalacquo (ki ga po pravici smatrajo za enega najboljših branilcev B divizije in ki je že zelo zrel za preskok v A divizijo).«

Podobno drugi:

»Že mnogo let Padova trka na vrata A divizije. In vendar, smolo na stran, v zadnjih letih Padovi, čeprav je imela v svojih vrstah atlete kakor Petron, Cappello, Degli Esposti, Orzan, Menti, Bortoletti in Bonizzoni, ni nikoli uspelo resno ogražati moštev, ki so se afirmirala. Letos si je comm. Santinello oskrbel sodelovanje odličnega tehnika Barasa, ki je najboljše poroštvo za bodočnost moštva. Velike spremembe v moštvu niso bile izvršene. Med imeni novih »Padovancev« je eno, ki bi odlično moglo figurirati v katerem koli moštvu A divizije. Mislimo na Passalacquo ... itd.

V štirih odigranih kolih prvenstva je Padova odigrala dve tekmi doma, dve pa zunaj. Doma je premagala dobro moštvo Barija 4:2, z vodilno Vicenzo pa je ostala tekma neodločena 0:0. Obe tekmi zunaj v Pratu proti istoimenskemu klubu in v Vidmu proti Udinesu je izgubila tesno 1:0. V tabeli je sedaj med 18 klubi na 10. mestu.

Obisk generalnega tajnika CONI

Ljubljana, 19. novembra.

V ponedeljek popoldne je po odhodu hrvatske sportne delegacije glavni tajnik CONI-a nac. svetnik Pucci obiskal v vladni palači Visokega komisarja in zveznega tajnika, pri čemer sta bila navzoča tudi zvezni podtajnik Gatti in zaupnik CONI-a Buratti. Na sestanku so razpravljali podrobno o položaju sportne organizacije, ki obstoja v Ljubljanski pokrajini, s posebnim ozirom na bližnjo delavnost in opremo sportnih naprav. Prispevki, ki jih je zagotovil Visoki komisar in CONI, bodo zagotovili delovanje in opremo za bodoče delovanje. Kasneje je glavni tajnik CONI-a obiskal Fašistični dom in sedeže ter telovadnice in sportna igrišča glavnih sportnih društev.

PO PREGOVORU

Učitelj: »Pravimo: kar ob Novem letu, to vse leto. Ali ve kdo kak primer?«

Petrček: »Prosim, na primer: kdor se na Novo leto ubije, je mrtev vse leto!«

Italijanski brzi oddelki so prispeli na prednjo bojno črto

Nevarnost inflacije v Ameriki

Brez stabilizacije mezd se inflacija ne da preprečiti

Prezident Marriner Eccles, ki je kot šef Federal Reserve Boarda zadnje čase opetovano javno kritiziral valutne in kreditnopolitične ukrepe Rooseveltove vlade, je v bančnem odboru senata izjavil, da so dosedanji ukrepi proti inflaciji v USA povsem nezadostni. Slaba stran demokratičnega aparata je, da odpove povsod tam kjer gre za nagle ukrepe in da deluje prepočasi. Predlogi ljudi iz Rooseveltove okolice, ideči za tem, da se preprečijo inflacijski vplivi, obsegajo po Ecclesovem mnenju nevarne polresnice s katerimi se ta problem ne da rešiti. Eccles predlaga naj bi se takoj uvedel konzumni davek na blago, ki ga primanjkuje, da bi se tako preprečilo nadaljnje naraščanje cen. Obenem naj bi se uvedla kontrola kreditov, da bi se kreditiranje čimbolj omejilo.

Eccles se očividno zaveda, da so taki ukrepi na eni strani nepopularni, na drugi pa preveč drastični. Mož je pa v toliko pesimist, da je javno ugotovil, da drugega izhoda ni. Ob tej priliki je Eccles kritiziral posebno ostro Hendersonovo politiko cen. Uspešna politka cen je mogoča samo, če se nanaša tudi na mezde in cene kmetijskih pridelkov. Drugače so vsi ukrepi glede cen več ali manj iluzorni. Kmeta namreč ni mogoče pripraviti do tega, da bi prodajal svoje pridelke po določenih cenah, dokler mu ne nudimo po določenih najvišjih cenah tudi vsega kar potrebuje on, ali z drugo besedo, dokler ne maksimiramo tudi cen industrijskih in obrtniških izdelkov.

Ko je naletel Morgenthauov načrt glede obdavčenja vsega dobička v trgovini s 6 odstotki na enotni odpor in proteste, je zdaj kancelar zaklada ugotovil, da ne namerava predložiti svojega načrta kongresu pred začetkom prihodnjega leta in da se bodo novi davki, ki jih pripravlja, nanašali šele na dohodke odnosno na dobiček v letu 1942. V ameriških gospodarskih krogih smatrajo Morgenthauov načrt s tem praktično za likviderian. V tej zvezi so zanimiva izvajanja komisarja za cene Hendersona pred narodnim industrijskim društvom. Izjavil se je ponovno proti maksimiranju mezd in proti omejitvi delovne svobode delavstva. Henderson je tudi odločno proti podaljšanju delovnega časa. Priznal je, da se inflacije ne da preprečiti brez stabilizacije mezd, vendar pa stoji še vedno na stališču, da proti delavstvu ni mogoče uveljaviti nobenih drastičnih ukrepov, ne da bi spravili v nevarnost oboroževalni program.

Prisilna omejitev konzumov v nekaterih panogah se nadaljuje. Po omejitvi proizvodnje avtomobilov, bo zdaj znatno omejena tudi proizvodnja hladilnikov. Ti so spadali poleg radijskih aparatov in sesalcev prahu med najvažnejše izdelke, ki so jih v Ameriki kupovali izključno na obroke. Proizvodnja hladilnikov bo omejena na 43.2 odstotka, proizvodnje v zadnjem letu. V zvezi s tem je treba omeniti, da je bila proizvodnja avtomobilov v USA ograjena okroglo za 50 odstotkov. Obenem je znano, da se pripravljajo podobne omejitve tudi v proizvodnji strojev, sesalcev prahu, itd. Komisar za nadzorstvo nad cenami Henderson hoče omejiti proizvodnjo hladilnikov od 3.67 milijonov na 2 miljona komadov letno. Strokovnjaki so izračunali, da bo morala industrija zaradi tega odpustiti okrog 50.000 delavcev. Na drugi strani se bo pa s tem prihranilo 175.000 ton jekla.

Diskusijo o smotrnosti in potrebi zvišanja likvidacijskih rezerv Federalnih rezervnih bank se je končala z vladnim ukrepom, po katerem se morajo obvezne vloge in rezerve bank, članic Federalnega rezervnega urada zvišati za eno sedmino. S tem ukrepom se zmanjša pribitek rezerv Rezervnih bank od dosedanjih 5.200 na 400 milijonov dolarjev. V proglasu federalnega rezervnega urada se opozarja na možnost nadaljnjega zakonitega zvišanja obveznih rezerv, če bi se pojavile inflacijske tendence. Merodajni krogi Wallstreeta označujejo obseg ukrepa glede likvidacijskih rezerv za miren kompromis. Bančni krogi pravijo, da so zaradi vladne politike zdaj državni izdatki znatno višji od dohodkov, kar utegne povzročiti inflacijo. Na drugi strani pa jemljejo novi ukrepi bankam rezerve, s katerimi so lahko doslej svobodno razpolagale.

Državni tajnik Morgenthau je nastopil na zborovanju bančnega odbora v senatu znova ostro proti naraščajočim inflacijskim tendencam. Zahteval je strogo določanje cen najvažnejših dnevnih potrebščin. Po njegovem mnenju bi se moral obenem ves sistem mezd, kakor tudi cene kmetijskih pridelkov podrediti uradnemu določanju cen, kajti samo tako bi se dala preprečiti neprestano grozeča inflacija. Morgenthau je znova nastopil proti nazorom komisarja Hendersona in kmetijskega ministra Wickerta, ki se zavzemata za to, da bi bile iz uradne kontrole cen izvzete baš mezde in kmetijski proizvodi. Henderson in Wickert hočeta zvišati cene kmetijskih pridelkov za eno četrtino ali celo za petino, da bi se tako povečala kmetijska proizvodnja. Do avgusta so narastle cene kmetijskih pridelkov tako, da so prvič v zadnjih 16 letih dosegle raven cen industrijskim izdelkom, ki jih potrebujejo farmarji. Indeks, ki je znašal še lani v avgustu 79 in letos v januarju 85, je že dosegel 100.

Sedem bratov in sester starih 500 let

V gornje bavarski vasi Ziewmühle žive štiri sestre in trije bratje ene družine, ki so stari skupaj 501 leto. Najstarejša Katarina Tafelmayer je stara 81 let, njena sestra Marija je dve leti mlajša, njun najstarejši brat je star 77, drugi 75 let, ena sestra je stara 65, tretji brat 63, najmlajša sestra pa 61 let.

Dve novi palači v Bukarešti

V Bukarešti začno spomladi graditi novo justično palačo in palačo za pravosodno ministrstvo. Stroški za obe palači so proračunani na 600 milijonov lejev. Pripravljalna dela so se že pričela. Gradbena dela bo vodil arhitekt Popescu.

PROKLETSTVO DEMANTA

81

Roman.

— Ne preostaja nam nič drugega, nego urediti to zadevo. Če je krivda na Pipejevi strani, je tudi na najini. Kadar gre za prokleto vprašanje denarja, je vedno zlo. Čujta torej dobro, kaj vama povem. Videla bosta, da govorim kot pameten človek. Če se ne znam dobro izražati, pa gotovo vidim prav in daleč. Mi se tu prepiramo in prerekamo, s tem pa samo koristimo policiji in ji dajemo v roke orožje proti sebi. Ali ne mislita, da bi bilo pametneje sporazumeti se?

Obmolknil je očividno zato, da bi zvedel za najino mnenje. Ker sva pa molčala, je nadaljeval s pomirljivim glasom:

— To je moje mnenje in izrekel sem ga zato, ker se mi zdi pravilno. Premislita dobro in če se ne bosta strinjala z menoj, mi povejta. Naša glavna skrb mora biti zdaj, kako priti odtod. To bo pa mogoče samo, če se sporazumemo. Nikar ne mislita, da se bojim. Ne, ne bojim se, kajti obtožbe, ki jih hoče dvigniti Pipe proti nama, nimajo nobene resne podlage. To so same izmišljotine histerične ženske in nič drugega. Vendar se pa lahko v očeh policijskih uradnikov, ki vidijo povsod krivce, stvari zavlečejo in dokler ne bo dokazana naša nedolžnost, ostanemo v zaporu. Ali bi ne bilo pametneje skleniti mir? Jaz in Manzana se odrečeva obtožbam proti Pipeu, on pa ne ukrene ničesar proti nama. Midva porečeva, da sva ga napadla, ker sva mislila, da ga poznava, v resnici je naju pa premotila velika podobnost. Take reči se dogajajo vsak dan. Pipe, in to je v njegovem interesu — pa poreče, da naju ne pozna, in s tem bo vse opravljeno. Glejta, dober človek sem in nič drugega ne želim, kakor da bi se spor med nami mirno poravnal.

XI.

Kako opehariš zoperne ti ljudi

Nisem bil prepričan, da je Bill Sharper dober človek, saj sem vedel, da ta lopov ne verjame niti besedice tega, kar je govoril. Ker je pa to služilo mojim interesom prav tako, kakor njegovim, sem izjavil, da se strinjam z njim. Manzana se je pa pustil dolgo pregovarjati, kakor da bi ne razumel dobro, kaj hoče Bill Sharper. Slednjič se je pa tudi on udal. Tako smo odložili orožje in pripravljali odgovore na vprašanja višjega inspektorja.

Vse je šlo tako, kakor smo pričakovali. Manzana in Bill Sharper sta izpovedala, da sta se zmotila in me napadla v zmoti, jaz sem pa preklical svoje obdolžitve. Višji inspektor je nas poučil, da se moramo poboljšati, potem je nas pa izpustil.

Od trenutka, ko smo zopet stopili na ulico, sta se mi Sharper in Manzana obesila na vrat, namestu da bi me zapustila, češ, da se tako dobri prijatelji, kakor smo bili mi, ne smejo raziti.

Takoj sem spoznal, kaj nameravata. Hotela sta me izvabiti nekam, kjer bi lahko ponovila poskus napada name, ki se je bil pravkar izjalovil.

Po bridki izkušnji sem bil pa postal previden.

— Zdaj, ko je sklenjen med nami mir, pojdimo skupaj obedovat, — je dejal Bill Sharper. — Glavno je, da smo se sporazumeli.

— Z veseljem, — sem odgovoril, — toda najprej moram h kapitanu Wrightu, ki ga gotovo že skrbi, kaj je z menoj.

— Kapitan Wright! — je vzkliknil Bill Sharper. — Poznam ga. On je eden mojih najboljših prijateljev. Pojdem z vami k njemu, toda vrniti se moram na Pennsylvania Road. Najdete me v Swan-Hotelu, kjer vas bova z Manzano pričakovala.

— Dobro, — sem dejal. — Čez eno uro bom v hotelu.

Segli smo si v roke in se razšli.

Komaj sem pa prehodil sto metrov, ko sem nenadoma obstal. Opazil sem bil, da mi nekdo sledi. Prav za prav nisem dvomil o tem, ker sem bil malo prej opazil, da je Manzana namignil dvema razcapanima beračema.

Med londonskimi zločinci je tajno društvo. Podpirajo se medsebojno in sporazumevajo po dogovorjenih kretnjah ali pa kar z mežikanjem.

Moja sovražnika sta me torej še vedno preganjala.

Stopil sem k razcapancema, ki sta mi sledila, in jima požugal, rekoč:

— Če se takoj ne pobereta, vaju ovadim redarju.

Delala sta se začudena in mi za žive in mrtve zatrjevala, da mi ne sledita.

Ta čas sem poklical taksi in povedal šoferju naslov, ki mi je slučajno prišel na misel, presenečena berača sem pa pustil sredi ulice.

Po polurni vožnji sem izstopil, plačal šoferju in zavil v prvo ulico.

Moj namen pa ni bil vrniti se na krov »Humbuga«. Nisem še vedel, kaj bom storil, toda bil sem odločen za vsako ceno zapustiti London. K sreči mi Bill Sharper in Manzana nista utegnila vzeti denarnice. Lahko bi bil torej vstopil v poljubni vlak in se odpeljal, da bi bil daleč od svojih sovražnikov.

Ker sem bil v okolici waterlooškega kolodvora, sem sklenil odpeljati se v Southampton. Ko bom v tem pristanišču, — sem si mislil, — poskusim vkrcati se na poljubno ladjo, pripravljeno na odhod v tujino.

Naglo sem se ozrl in že sem hotel zaviti na kolodvor, ko mi je nenadoma elegantno oblečen gospod prijazno položil roko na ramo, rekoč:

— Glej, glej, Edgar Pipe!

Bil je Allan Dickson, kralj detektivov, tisti, ki me je bil pred leti aretiral v hotelu v Hensingtonu, kjer sem mislil, da sem tako dobro skrit.

Pozdravil sem ga in hotel nadaljevati svojo pot, pa me je zadržal.

Urejuje: Josip Zupančič — Za Narodno tiskarno: Fran Jeran — Za inseratni del lista: Oton Christof — Vsi v Ljubljani